

Plan finansowy instytucji kultury. Realizacja 2009 r.

Dział: 921; Rozdział: 9218

Nazwa i adres jednostki: Muzeum Budownictwa Ludowego Park Etnograficzny w Olsztynku

w zł

Poz.	Wyszczególnienie	Plan po zmianach 2009 r.	Wykonanie za 2009 r.	Wskaźnik % (4:3)
1	2	3	4	5
1.	KOSZTY OGÓŁEM	3 234 000,00	3 142 531,93	97,17
2.	Koszty działalności operacyjnej, z tego:	3 230 000,00	3 140 359,46	97,22
2.1	Amortyzacja	102 000,00	98 626,14	96,69
2.2	Zużycie materiałów i energii	316 000,00	283 891,98	89,84
2.3	Usługi obce	258 000,00	255 463,02	99,02
2.4	Podatki i opłaty	20 000,00	9 788,59	48,94
2.5	Wynagrodzenia	1 974 000,00	1 921 979,54	97,36
2.6	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	410 000,00	424 631,23	103,57
2.7	Pozostałe koszty rodzajowe	55 000,00	53 819,17	97,85
2.8	Wartość sprzedanych towarów i usług	95 000,00	92 159,79	97,01
3.	II. Pozostałe koszty operacyjne	3 000,00	1 957,41	65,25
4.	III. Koszty finansowe	1 000,00	215,06	21,51
5.	IV. Strata nadzwyczajna			
6.	PRZYCHODY OGÓŁEM	3 387 000,00	3 439 091,26	101,54
7.	I. Przychody ze sprzedaży	719 000,00	760 511,95	105,77
8.	II. Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	2 634 000,00	2 645 690,33	100,44
8.1	Dotacje ogółem, z tego:	2 550 000,00	2 550 000,00	100,00
	- z budżetu samorządu województwa	2 550 000,00	2 550 000,00	100,00
	- inne dotacje			
8.2	III. Przychody finansowe	34 000,00	32 888,98	96,73
8.3	IV. Zysk nadzwyczajny			
9.	WYNIK FINANSOWY	153 000,00	296 559,33	193,83
10.	średnioroczna liczba zatrudnionych (w przeliczeniu na pełne etaty)	68,00	63,00	92,65

Część opisowa sprawozdania z realizacji planu finansowego

Muzeum Budownictwa Ludowego -Park Etnograficzny za 2009 rok

I. Stan należności i zobowiązań na koniec 2009 roku.

1 . Stan należności na dzień 31.12.2009 r. 533 352,62 zł.

w tym:

- stan gotówki w kasie	5 593,89 zł
- stan środków na rachunku bieżącym	277 220,27 zł
- stan na rachunku lokat	62 980,72 zł
- stan na rachunku inwestycyjnym	35 575,67 zł
- z tytułu dostaw	2 381,07 zł
- z tyt. podatku VAT	143 350,00 zł
- z tyt. podatku od nieruchomości	6 251,00 zł

Wysoki stan należności wynika z podatku VAT od inwestycji zakończonych w grudniu 2009 r., który Urząd Skarbowy zwróci jednostce do marca 2010 r.

2. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

3. Stan zobowiązań niewymagalnych na 31.12.2009 r. - 156 618,29 zł

w tym:

• Zobowiązania wobec dostawców materiałów i usług	86 297,50 zł
• Zobowiązania z tytułu PDOF	13 712,00 zł
• Zobowiązania z tytułu składek ZUS	56 608,79 zł

Wielkość zobowiązań wykazanych na koniec roku 2009 wynika z przyjętej zasady płatności w dacie wymaganej przepisami.

II. Omówienie wyniku finansowego na koniec 2009 r.

W 2009 r. osiągnięto dodatni wynik finansowy w kwocie **296 559,33 zł.**

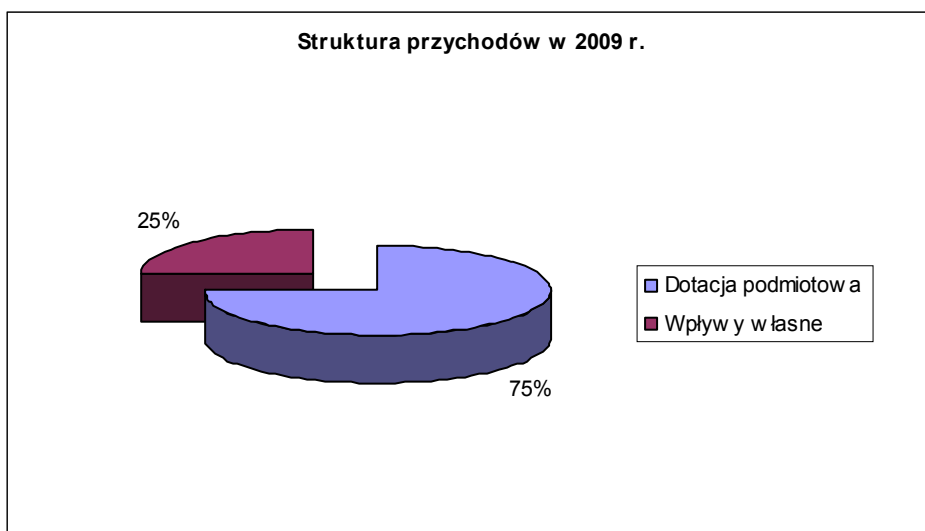
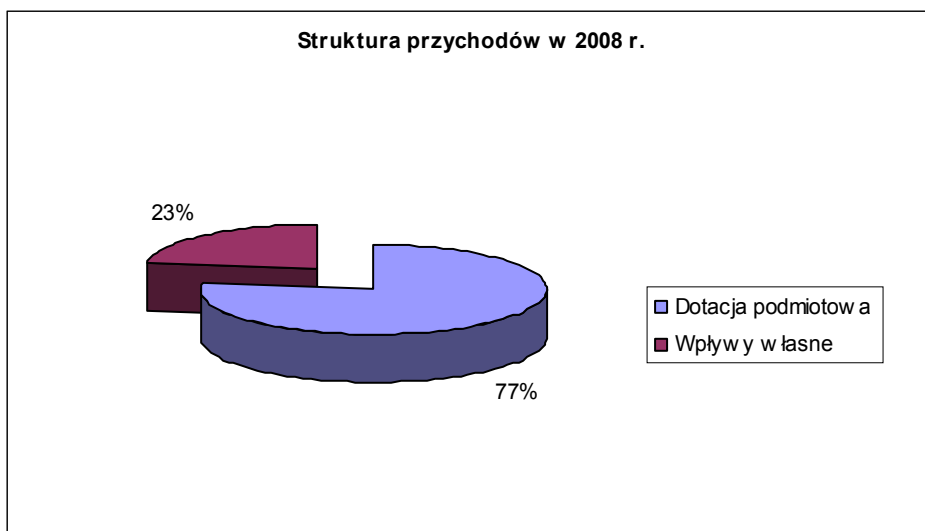
Zysk ten jest rezultatem osiągnięcia wyższych niż zakładano przychodów (m.in. w XII 2009 wpłynęła kwota dopłaty bezpośredniej w wysokości 33 939,65 zł, planowana na rok 2010) przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów. Wydatki na zakup muzealiów (15 178,72 zł), zwierząt do ekspozycji (24 700,00 zł), nakłady poniesione na inwestycje prowadzone we własnym zakresie (119 720,47 zł) oraz innych środków trwałych (3 991,42 zł) nie stanowiły (zgodnie z ustawą o rachunkowości) kosztów działalności, natomiast generowały zysk. Ponadto w roku 2009 zapłacone zostały zaległe podatki: rolny i od nieruchomości w kwocie:

157 267,00 zł, które w roku 2008 obniżyły fundusz instytucji i nie mogą być zaliczone do kosztów działalności.

Omówienie poszczególnych pozycji przychodów i kosztów przedstawiono poniżej.

III. Pozyskane przychody w 2009 roku.

1. Przychody – dotacja podmiotowa z budżetu samorządu województwa: **2 550 000 zł**
2. Przychody – pozyskane z innych źródeł niż dotacje z budżetu samorządu województwa: **889 091,26 zł.**

W 2009 roku wzrósł udział przychodów własnych w strukturze przychodów ogółem.

a) Przychody z działalności statutowej:

Rodzaj przychodów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
sprzedaż biletów wstępu do Muzeum	334 476,43	396 972,31	62 495,88	118,68
usługi przewodnickie	10 829,53	17 043,70	6 214,17	157,38
lekcje muzealne	7 225,41	14 118,20	6 892,79	195,40
Razem:	352 531,37	428 134,21	75 602,84	121,00

W 2009 r. uzyskano (bez podwyższania cen biletów) wzrost wpływów z działalności statutowej o 75 602,84 zł, tj. o 21 %. Sprzedaż biletów wstępu kształtowała się na poziomie 396 972,31 zł, co stanowi wzrost w porównaniu do roku ubiegłego o 18,68 %. Poszerzenie oferty usług edukacyjnych przyniosło znaczny wzrost przychodów z tego tytułu, tj. o 95,40 %. Zwiększyły się również przychody z tytułu usług przewodnickich – o 57,38 %.

b) Przychody z innych źródeł - działalności pozostałej.

Rodzaj przychodów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
sprzedaż zwierząt gospodarskich	17 959,64	4 066,09	-13 893,55	22,64
odpłatność za parking	38 708,74	50 403,53	11 694,79	130,21
sprzedaż wydawnictw	34 068,89	34 774,50	705,61	102,07
sprzedaż pamiątek	114 820,25	79 059,29	-35 760,96	68,85
sprzedaż znaczków	-	226,45	-	
marża sprzedaży komisowej	-	2 642,46	2 642,46	
czynsze	39 671,40	43 560,18	3 888,78	109,80
odpłatność za telefony prywatne	1 199,11	729,80	-469,31	60,86

otrzymane odsetki od środków na rachunku	1 974,53	4 109,18	2 134,65	208,11
refundacja z Urzędu Pracy w Olsztynie	75277,61	70 108,03	-5 169,58	93,13
dopłata z ARiMR		53 915,91		
pozostałe przychody operacyjne	18 002,24	62 999,73	44 997,49	349,95
umorzone odsetki od zaległości podatkowych		28 779,60	28 779,60	
Amortyzacja wiecz. użytkowanie gruntów	25 582,10	25 582,10	-	100,00
Razem:	367 264,51	460 957,05	93 692,54	126,00

W 2009 r. odnotowano o 26% wzrost przychodów z działalności pozostałej, tj. o kwotę 93 692,54 zł. Wynika to przede wszystkim z uzyskania dodatkowych dochodów związanych z dopłatami bezpośrednimi z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz wpływów za wynajem obiektów Muzeum producentom filmowym. W wyniku zmian w polityce zarządzania wolnymi środkami pieniężnymi, uzyskano wzrost przychodów z tytułu odsetek od środków na rachunku bankowym w kwocie 2 134,65 zł. Rezultatem negocjacji z Urzędem Miasta w Olsztynku było umorzenie części zaległości z tytułu podatków lokalnych kwocie 28 779,60 zł.

IV. syntetyczne omówienie pozycji kosztów .

Rodzaj kosztów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
Materiały i energia	276 846,20	283 891,98	7 045,78	102,55
Usługi obce	154 611,01	255 463,02	100 852,01	165,23
Podatki i opłaty	83 358,15	9 788,59	-73 569,56	11,74
Wynagrodzenia	1 851 445,78	1 921 979,54	70 533,76	103,81
Świadczenia na rzecz pracowników	412 720,07	424 631,23	11 911,16	102,89

Pozostałe koszty	80 506,82	53 819,17	-26 687,65	66,85
Koszty Sprzedaży	115 919,84	92 159,79	-23 760,05	79,50
Pozostałe koszty operacyjne	1 376,59	1 957,41	580,82	142,00
Koszty finansowe	33 459,70	215,06	-33 244,64	64,00
Amortyzacja	84 215,03	98 626,14	4 411,11	117,11
razem	3 071 676,37	3 142 531,93	70 855,56	102,31

W porównaniu do roku ubiegłego nastąpił nieznaczny wzrost kosztów działalności Muzeum – tj. o 2,31 %.

Największy wzrost odnotowano w pozycji „usługi obce” (o 65,23%). Wynika to ze zmiany struktury zatrudnienia, w miejsce zatrudnionych na etacie dozorców wprowadzono firmę specjalizującą się w ochronie obiektów. Koszt usług monitoringu i ochrony wyniósł 72 461,66 zł. Ponadto w „usługach obcych” pojawiły się koszty remontów, realizowanych przez firmy zewnętrzne – wartość zrealizowanych prac: 54 077,33 zł.

Nastąpił wzrost poziomu wynagrodzeń o 70 533,76 zł, tj o 3,81 %. Wynika to z planowanej podwyżki wynagrodzeń o 6% przy jednoczesnym spadku zatrudnienia w związku z rezygnacją z etatów dozorców.

Wzrost świadczeń na rzecz pracowników jest pochodną wzrostu wynagrodzeń.

W wyniku przeprowadzonej w 2008 r. restrukturyzacji zobowiązań w podatku od nieruchomości za lata 2003-2007, prolongowaną kwotę 157 267,00 zł opłacono w 2009 r., lecz z uwagi na konieczność ujęcia jej na zmniejszeniu funduszu jednostki w 2008 r. wartość ta nie jest wykazywana w kosztach instytucji 2009 r. Po opłaceniu należności głównej uzyskano umorzenie odsetek w kwocie 28 779,00 zł. Od stycznia 2009 Muzeum nie jest zobowiązane do zapłaty podatku od nieruchomości w wyniku uzyskania statusu muzeum rejestrowanego. W związku z tym, nastąpiła korekta deklaracji podatkowej za 2009 r.

Analiza kosztów w wybranych grupach działań:

1. Koszty zależne od cen otoczenia: wzrost o 19,54%

<i>Rodzaj kosztów</i>	<i>Wykonanie 2008 r.</i>	<i>Wykonanie 2009 r.</i>	<i>Wzrost/spadek</i>	<i>Dynamika (%)</i>
Zakup energii cieplnej	29 226,2	30 268,59	1 042,39	103,57
Zakup energii elektrycznej	59 948,88	80 717,28	20 768,40	134,64
Zakup wody	3 018,25	7 313,49	4 295,24	242,31
Zakup paliw	29 590,68	28 808,75	-781,93	97,36
usługi pocztowe	14 281,65	15 329,78	1 048,13	107,34
usługi bankowe	5 670,20	3 438,67	-2 231,53	60,64
usługi komunalne	8 190,00	13 338,24	5 148,24	162,86
<i>Razem:</i>	<i>149 925,86</i>	<i>179 214,80</i>	<i>29 288,94</i>	<i>119,54</i>

Wzrost kosztów tej grupie podyktowany jest podwyżką cen energii cieplnej i elektrycznej oraz wody i usług komunalnych. W wyniku negocjacji z bankiem, obniżone zostały koszty prowadzenia rachunku bieżącego.

2. Materiały i usługi budowlane- wzrost o 56,47

<i>Rodzaj kosztów</i>	<i>Wykonanie 2008 r.</i>	<i>Wykonanie 2009 r.</i>	<i>Wzrost/spadek</i>	<i>Dynamika (%)</i>
- materiały budowlane	53 679,89	50 464,6	-3 215,29	94,01
- usługi transportowe	4 852,50	3 398,29	-1 454,21	70,03
- usługi tartaczne	2 400,70	1 198,48	-1 202,22	49,92
- usługi najmu sprzętu specjalistycznego	10 300,00	2 320,00	-7 980,00	22,52
- remonty		54 077,33	54 077,33	
<i>Razem:</i>	<i>71 233,09</i>	<i>111 458,70</i>	<i>40 225,61</i>	<i>156,47</i>

Ogólnie nastąpił wzrost kosztów w tej grupie, wynika on z realizacji remontów (łazienki w Spichlerzu ze Skandawy oraz piece w Karczmie) przez firmy zewnętrzne.

3. Działalność rolnicza - spadek o 13,48%

Rodzaj kosztów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
- materiały rolnicze	11 232,41	9 741,86	-1 490,55	86,73
- usługi weterynaryjne	2 066,22	1 764,39	-301,83	85,39
Razem:	13 298,63	11 506,25	- 1 792,38	86,52

W roku 2008 poniesione zostały znaczne nakłady na działalność rolniczą (wymiana stada zwierząt i odnowienie ogrodów). Wobec tego, w 2009 r. wydatki te były niższe.

4. Wyposażenie techniczne – spadek o 52,32 %

Rodzaj kosztów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
- części do maszyn	6 876,78	4 821,23	-2 055,55	70,11
- narzędzia gospodarcze	17 622,47	6 860,48	-10 761,99	38,93
Razem:	24 499,25	11 681,71	-12 817,54	47,68

5. Konserwacja obiektów - spadek o 41,53 %

Rodzaj kosztów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
Usługa konserwacji sprzętów	10 600,00	4 204,00	- 6 396,00	39,66
Ekspertyza konserwatorska	6 000,00	5 500,00	-500,00	91,67
Razem:	16 600,00	9 704,00	-896,00	58,47

Usługi konserwacji sprzętów i ekspertyzy konserwatorskie zrealizowano w wysokości 9 704,00 zł. Są to koszty poniesione bezpośrednio na usługi zrealizowane na zlecenie Muzeum, jednak omawiając tę grupę kosztów należy uwzględnić poniesione nakłady na bieżące naprawy i konserwację obiektów – wykonane we własnym zakresie przez pracowników Muzeum. Koszty te ujęte zostały w pozycji „materiały” oraz „wynagrodzenia

6. Koszty podnoszenia jakości warunków pracy – spadek o 51,30 %

Rodzaj kosztów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
Materiały biurowe	21 931,93	2 161,23	-19 770,70	9,85
Wypożyczenie biurowe	2 669,80	13 423,78	10 753,98	502,80
Sprzęt komputerowy	25 913,94	9 013,80	-16 900,14	34,78
Razem:	50 515,67	24 598,81	-25 916,86	48,70

Wydatki na wyposażenie stanowisk pracy: komputery, drukarki, materiały biurowe są niezbędne do bieżącej obsługi Muzeum. W porównaniu do roku ubiegłego poniesiono koszty niższe o 51,3%. Jest to efektem wprowadzonych oszczędności.

7. Pozostałe koszty – wzrost o 115,67 %

Rodzaj kosztów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
Ubezpieczenia mienia	3 653,36	15 470,99	11 817,63	423,47
Delegacje pracowników	5 244,76	3 719,22	-1 525,54	70,91
Razem:	8 898,12	19 190,21	10 292,09	215,67

Wzrost wynika z konieczności objęcia ubezpieczeniem całego mienia Muzeum.

8. Promocja i upowszechnianie wzrost o 5,46 %

Rodzaj kosztów	Wykonanie 2008 r.	Wykonanie 2009 r.	Wzrost/spadek	Dynamika (%)
- reklama	27 366,08	28 860,98	1 494,90	105,46

Wzrost kosztów jest rezultatem kontynuowania polityki upowszechniania Muzeum w mediach, reklamach stacjonarnych i drukach, co przełożyło się na zwiększoną sprzedaż biletów. Realizowana jest zasada opłacania promocji ze sponsoringu i współpracy z samorządami.

V. Przebieg realizacji zadań inwestycyjnych.

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Plan na 2009 r po zmianach	Realizacja planu 2009 rok
1	2	3	4
I.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI	1 195 800,00	1 102 247,68
	Ogółem:		
	z tego:	295 800,00	182 271,38
	- środki własne		
	- dotacja z budżetu samorządu	900 000,00	900 000,00
II.	WYDATKI NA INWESTYCJE		919 976,30
	ogółem (bez podatku VAT) *	1 195 800,00	
1)	z tego:		24 700,00
	Zakupy inwestycyjne	32 000,00	
	- zakup zwierząt	32 000,00	24 700,00
2)	Zadania inwestycyjne	1 163 800,00	895 276,30
	- parking	900 000,00	767 757,11
	- stodoła z Bramki	213 000,00	110 065,52
	- projekt budowlany translokowanej chałupy z Królewa	41 000,00	0,00
	- wykonanie podjazdów	7 800,00	7 798,72
	- budowa obórki ze wsi Skierki	2 000,00	9 654,95

* - podatek VAT (w kwocie 162 295,08 zł) od zadania „Parking” podlega zwrotowi, w związku z tym nie jest ujęty w nakładach inwestycyjnych

➤ Zadanie „Budowa parkingu Etap I”

Całkowity koszt zadania: 936 663,69 zł brutto

Źródła finansowania: dotacja celowa z budżetu samorządu województwa warmińsko mazurskiego: 900 000,00 zł brutto

- środki własne: 36 663,69 zł brutto

Uzyskane efekty rzeczowe:

- Parking z 66 miejscami postojowymi, 4 miejsca caravaningu

- abonencka stacja transformatorowa 15/04KV wraz z urządzeniami: transformator z rozdzielnią, linia SN

- dokumentacja kopii budynku gospodarczego z Królewa z przeznaczeniem na zespół toalet dla zespołu parkingowego,

- dokumentacja Chałupy z Królewa z przeznaczeniem na obsługę turystyczną

Dokumentacja sfinansowana została w ramach projektu „Budowa parkingu Etap I”

Status inwestycji: zakończona w dniu 31.12.2009 r.

- Zadanie: Stodoła z Bramki

Nakłady poniesione w 2009 r.: 110 065,52 zł

Źródła finansowania: w całości ze środków własnych

Status inwestycji: w trakcie realizacji

- Projekt budowlany translokowanej chałupy z Królewa
- Zadanie: wykonanie podjazdów

Nakłady poniesione w 2009 r.: 7 798,72 zł

Źródła finansowania: w całości ze środków własnych

Uzyskane efekty rzeczowe: podjazdy z bruku przy 2 obiektach Muzeum

Status inwestycji: zakończona w VIII 2009 r.

- Zadanie: budowa obórki ze wsi Skierki

Nakłady poniesione w 2009 r.: 9 654,95 zł

Źródła finansowania: w całości ze środków własnych

Uzyskane efekty rzeczowe:

-zwiększenie zasobów muzealnych oraz pomieszczenia dla ptactwa..

Status inwestycji: zakończona w X 2009 r.

VI. Zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenie

Przeciętne miesięczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty w 2009 roku wyniosło **63 etaty**. Zmniejszenie etatów (o 5 etatów dozorców.) wynika ze zmiany struktury zatrudnienia.

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w przeliczeniu na jednego zatrudnionego wyniosło **2 441,67 zł**. W porównaniu do roku 2008 wzrosło o 10,6%. Wskaźnik ten został wydatnie zwiększony jednorazową wypłatą odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych.

Sprawozdanie'c.d

Działania statutowe w roku 2009. Sprawozdanie roczne.

A. Ważniejsze działania i zdarzenia w 2009 r.

I. Imprezy w Parku Etnograficznym oraz Salonie Wystawowym :

1. 25 lutego: wernisaż wystawy malarstwa „Prekursorzy sztuki polskiej na Warmii i Mazurach .... po wojnie” (Salon Wystawowy)
2. 4 kwietnia : Jarmark Wielkanocny (Salon Wystawowy i rynek miasta). Program:

- wystawa świątecznych kulinariów wielkanocnych powojennych mieszkańców Warmii i Mazur: tradycje wielkopolskie, warmińskie, mazurskie, ukraińskie, niemieckie, romskie, węgierskie i wileńskie
  - kiermasz wielkanocny: ok. 30 wystawców oferowało świąteczne babki i mazurki, domowe wędliny, pisanki, palmy, koszyczki wielkanocne, świąteczne stroiki
  - pokazy ludowe, tradycje malowania pisanek, wykonywania palm wielkanocnych, baranków z masła i ciasta
  - koncert muzyczny: „Pasja Chrystusa”
3. 1 maja: koncert zespołu „Hoboud”. Promocja projektu muzycznego „Wskrzeszenie Hobouda” inspirowanego ludową tradycją muzyczną Warmii i Mazur.
4. 2- 3 maja: IV Regionalne Targi Chłopskie (Park Etnograficzny):
- rękodzieło: rzeźba, wyroby z drewna, szkła i wikliny twórców z regionu oraz gości ze Szwecji, Niemiec, Węgier, Słowacji i Białorusi
  - dawne rzemiosło: tkactwo, kowalstwo, korowanie żerdzi, powroźnictwo
  - kulinaria domowe: wyroby mięsne, wędliny, sery, pieczywa, ciasta
  - muzyka ludowa regionu: „Dybzaki”, „Węgojska Strużka”, „Kapela Jakubowa”
  - teatrzyk jarmarczny dla dzieci „ Czy pamiętacie kota w butach?” oraz spektakl iluzjonisty.
  - historia regionu: rekonstrukcja obozu rycerskiego - Konwent Rycerski św. Piotra
  - otwarcie wystawy w chałupie z Burdajn „Architektura stara i nowa” Tomasza Lelli
  - otwarcie wystawy w chałupie z Chojnika „ Kuśnierstwo w tradycyjnej kulturze Podlasia”
  - wiejskie ogrody: kiermasz kwiatów i sadzonek
  - wiejskie zwierzęta: prezentacja w zagrodach zwierząt hodowlanych
  - posadzenie dębu w alei Przyjaźni przez przedstawicieli gmin zaprzyjaźnionych z Olsztynkiem
5. 27 maja : III Powiatowy konkurs „Warmiacy i Mazurzy – historia i teraźniejszość”
Jego celem jest rozwijanie zainteresowania historią i teraźniejszością regionu Warmii i Mazur. Konkurs dla dzieci klas IV-VI szkół podstawowych Powiatu Olsztyńskiego. Współorganizacja z Urzędem Miejskim w Olsztynku.
6. 3 czerwca: „Skansen dzieciom” edukacyjne pokazy dawnych zajęć wiejskich: pranie bielizny, mielenie zboża w żarnach, powroźnictwo, kręcenie powrozów, pisanie obsadką, tkanie, darcie pierza, przygotowywanie kwiatów z papieru, korowanie żerdzi

7. 12 czerwca: „Kulinaria regionalne – gotuje juror programu „Taniec z gwiazdami” Piotr Galiński”. Znanie postaci popularyzują regionalne przepisy kulinarne.
8. 13 czerwca: „Wieś się śmieje”- I Wieczór Kabaretów Wiejskich. Sztuka teatru na współczesnej wsi. Udział wzięły : Kabaret „Samotrzeć”, Zespół Ludowy „Krasne”, Kabaret „Karniewiacy” z Karniewa, Teatrzyk Wiejski z Dywit.
9. 19 czerwca: Mistrzostwa Polski w Biegu na Orientację
W Parku Etnograficznym odbyło się otwarcie Mistrzostw, biegi oraz rozdanie medali (główny organizator Warmińsko-Mazurski Związek Biegu na Orientację i Radioorientację Sportową)
10. 2 lipca: wernisaż wystawy „Artyści Olsztyńka i okolic” (Salon Wystawowy)
11. 5 lipca: koncert z okazji 650-lecia nadania praw miejskich miastu Olsztynek w ramach corocznej imprezy Dni Olsztyńka. Wystąpili : Jan Pietrzak, BIG CYC, Alicja Majewska i Włodzimierz Korcz.
Impreza przygotowywana we współpracy z Urzędem Miejskim w Olsztynku oraz MGOK Olsztynek.
12. 5 lipca: wernisaż wystawy „Młyny Warmii i Mazur – wczoraj i dziś” w nowym pomieszczeniu ekspozycyjnym w obiekcie młyn wodny z Kaborna
13. 11 lipca : Koncert nocny „Nocne ETNO-granie w Skansenie”
Prezentacja współczesnych inspiracji źródłami muzyki ludowej: zespoły „Atalya” (Litwa). „Trebunie Tutki”, „Hoboud”, „Dybzaki”. Koncert zrealizowano nocą w scenografii oświetlonych obiektów Parku w formie nowej, atrakcyjnej prezentacji krajobrazu Parku.
Współpraca z Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.
14. 19 lipca : „Święto Ryby w Skansenie”. Otwarcie stałej ekspozycji sprzętu rybackiego w okolicy stawu w Parku Etnograficznym.
  - ekspozycja żywych ryb jeziornych różnych gatunków w łodzi rybackiej oraz 1500-litrowym akwarium.
  - pokaz zarybiania stawu
  - sprzedaż ryb wędzonychWspółorganizator imprezy : Gospodarstwo Rybackie SZWADERKI.
15. 25 lipca: Festyn Letni Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach (Park Etnograficzny)
Impreza organizowana co 2 lata na terenie Parku Etnograficznego przez Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach

16. 1 sierpnia : „Folkowe Klimaty w Skansenie” .
Promocja współczesnej twórczości artystycznej inspirowanej ludową tradycją muzyczną. W konkursie wzięły udział zespoły nurtu „etno”: „Folkoterapia”, „Orkierstra Świętego Mikołaja”, „Sounds of Times”, „Caci Zorba”, „Musica Vena Klezmer Section”, „Dwootho”, „Karczmarze”, „Pchełki”.
Koncert w bezpośredniej transmisji regionalnego Radia Olsztyn. Impreza przygotowywana we współpracy z Urzędem Miejskim w Olsztynku oraz MGOK Olsztyn.
17. 15 sierpnia: II edycja „Jarmarku Pszczelarskiego” Park Etnograficzny
Celem Jarmarku jest przypomnienie ludowej i religijnej tradycji (Matka Boska Zielna) świecenia ziół, zbóż, kwiatów, miodu i produktów pszczelarskich oraz tradycji pszczelarstwa i rzemiosła ludowego.
- msza w zabytkowym kościele z Rychnowa (Park Etnograficzny) i ceremonia święcenia wianków.
  - wystawa okolicznościowa „Bartnictwo i pszczelarstwo” przygotowana ze zbiorów Muzeum oraz prywatnych.
  - pokaz multimedialny na temat bartnictwa i pszczelarstwa
  - pogadanki dla dzieci „Co misie lubią najbardziej”
  - jarmark pszczelarzy i wystawców sprzętu pszczelarskiego
  - pokazy dawnego rzemiosła: wyroby świec z węzy
  - występy zespołów ludowych i zabawa ludowa w karczmie z Małszewa
18. 29 sierpnia : „Festiwal Bałtyjski - Dzień Prusów”. Festyn o charakterze popularno-naukowym upowszechniający historię i kulturę Prusów - dawnych mieszkańców regionu. Festiwal zainaugurował funkcjonowanie wczesnośredniowiecznej osady rzemieślniczej Prusów ”Amalang”
Program festiwalu:

- warsztaty wczesnośredniowiecznego rzemiosła : garncarza, kowala, rogownika, tkaczki, brązownika.
- kuchnia Prusów: mielenie zboża na archaicznym żarnie, wyrabianie i wypiekanie chleba w średniowiecznym piecu
- średniowieczne targowisko różności : ozdoby, ceramika i in.
- warsztaty języka pruskiego
- prelekcje multimedialne poświęcone dziejom i kulturze Bałtów
- obóz wojenny Jaćwięckich wojów : pokazy uzbrojenia i walki
- udostępnienie nowej ekspozycji w Parku Etnograficznym - translokacja kopii kurhanu z wczesnej epoki żelaza z b. Sorthenen
- widowisko „Tajemnice ognia”

Impreza została zorganizowana we współpracy z Towarzystwem Pruthenia

19. 4 września: Rajd 360 stopni (sporty ekstremalne)

Na terenie Parku Etnograficznego odbyło się oficjalne otwarcie i finał zawodów.

Relacje z rajdu nadawane były w stacji Eurosport oraz TVP Olsztyn.

20. 12 września: Europejskie Dni Dziedzictwa 2009 na Warmii i Mazurach „Zabytkom na odsiecz! Szlakiem grodów, zamków i twierdz”

Wykład na temat : „Olsztynek - najciekawsze w regionie średniowieczne mury obronne od odkrycia do rekonstrukcji”.

21. 12 września: „Smaki ziemniaków” (Park Etnograficzny)

W obiektach muzeum odbywały się pokazy przygotowywania potraw z ziemniaków oraz ich degustacja, m.in. zupy ziemniaczanej, placków ziemniaczanych, ziemniaków w mundurkach.

22. 13 września: Dożynki 2009 - Olsztyneckie Święto Chleba (Park Etnograficzny)

W programie : obrzęd dożynkowy, sztafeta żniwna, konkurs plastyczny dla dzieci, konkurs wieńców i stroików dożynkowych, kiermasz rękodzielnictwa i żywności, pokazy dawnych zajęć wiejskich i ginących zawodów, występy zespołów dziecięcych oraz zespołów ludowych, występ Radiowego Kabaretu Masztalskiego.

Impreza przygotowywana we współpracy z Urzędem Miejskim w Olsztynku oraz MGOK Olsztynek.

23. 23 września : Olsztyńskie Dni Nauki „Spotkania z dawną i niedawną przeszłością w MBL-PE”

W zagrodach i budynkach skansenu odbywały się pokazy różnych aspektów życia codziennego ludności wiejskiej Warmii, Mazur i Powiśla z przełomu XIX i XX wieku.

Prezentowano i omawiano modele zamieszkiwania, ubierania się, produkcję tkaniny na odzież i naczyń codziennego użytku oraz produkcję żywności. W „Osadzie Amalang” dla zobrazowania procesu zmian historycznych prezentowano podobne aspekty życia codziennego, lecz z okresu początków nowej ery i wczesnego średniowiecza.

Impreza współorganizowana z Towarzystwem Pruthenia z Olsztyna.

24. 3-4 października : V Jesienna edycja Targów Chłopskich pod hasłem „Jesienne ogrody”

Celem imprezy jest prezentacja kulturowej i gospodarczej tradycji życia dawnej wsi, jakim były jarmarki i targi. Tematem wiodącym V edycji były wiejskie ogrody przydomowe na Warmii i Mazurach. Odbyły się prelekcje i pokazy nt. regionalnych tradycji ogrodów i roślin oraz przygotowania ogrodu do jesieni. Prelekcje prowadzone były przez pracowników naukowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

W programie:

- sztuka ludowa i rękodzieło: rzeźba, wyroby z drewna, szkła i wikliny,
- prezentacje dawnego rzemiosła i umiejętności: tkactwo, kowalstwo, piekarnictwo.
- kulinaria domowe: wyroby mięsne, wędliny, sery, pieczywa, ciasta,
- folklor:
  - muzyka ludowa Warmii i Mazur: kapele „Dybzaki”, „Ostródzianie”,
  - muzyka grup etnicznych „Czornyj Moher”(ukraińska), „Hitano” (romska),
  - dawne instrumenty muzyczne: harmonie pedałowe
  - teatrzyk jarmarczny: „Czy ktoś widział kota w butach” i pokazy wędrownego iluzjonisty.
- militarna historia regionu:
  - okres napoleoński: rekonstrukcja obozu Wileńskiego Pułku Muszkieterskiego i 52. Pruskiego Regimentu Piechoty - pokaz edukacyjny „Wojsko w wiosce Skansen – rok 1807”
  - okres średniowiecza: obóz „Drużyny Wojów Bolesławowych”.

25. 7 listopada : „Reformacja w Kościele” (Salon Wystawowy)

Spotkanie edukacyjne prezentujące różnorodność tradycji religijnych dziedzictwa kulturowego Warmii i Mazur. Spektakl „Sceny z życia Marcina Lutra” oraz koncert pieśni reformacyjnych w wykonaniu teatru amatorskiego.

Impreza przygotowana we współpracy z Kościołem Chrześcijan Baptystów oraz Kościołem Metodystycznym z Olsztynka.

26. 11 listopada: Święto Niepodległości (Salon Wystawowy)

Impreza współorganizowana z Urzędem Miasta i Gminy w Olsztynku

27. 27 listopada: Konferencja popularnonaukowa „650 lat Olsztynka” (Salon Wystawowy)

Referaty przedstawili: prof. Jan Salm,(Uniwersytet Łódzki), dr M. Hoffman (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), dr A. Koperkiewicz (Uniwersytet Gdański), oraz kustosze MBL-PE: W. Chodkowska J. Wieczarzak. Konferencja współorganizowana z Urzędem Miasta i Gminy w Olsztynku oraz Towarzystwem Przyjaciół Olsztynka.

28. 19 grudnia : Jarmark Wigilijny . Jarmark organizowano w Olsztynie i Olsztynku.

Salon Wystawowy

- wernisaż wystawy „Tajemnice muzealnych magazynów”
- wystawa „Choinki i ich zdobienie w różnych tradycjach regionalnych” - prezentacja sześciu propozycji ubierania choinki
- warsztaty ozdób choinkowych : łańcuchy ze słomy, papierowe baletnice, aniołki, gwiazdki oraz warsztaty prowadzone przez Przedszkole Miejskie, Klub Seniora i Warsztaty Terapii Zajęciowej z Olsztynka.
- kolędy i jasełka w wykonaniu dzieci i młodzieży z olsztyneckich przedszkoli i szkół

oraz podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej z Olsztynka.

Rynek miasta w Olsztynku

- kiermasz wędlin, pierogów, ciast i słodczy
- pamiątki i prezenty świąteczne – rękodzieło ludowe
- kiermasz choinek, bombek i ozdób choinkowych
- konkurs na amatorską szopkę oraz ozdoby choinkowe i stroiki
- scena przed ratuszem : koncerty kolęd w wykonaniu dzieci i młodzieży z olsztyneckich przedszkoli i szkół, występy grup z MGOK oraz zespołu „Mładuszka” ze szkoły muzycznej z Kaliningradu. Gwiazda wieczoru : zespół „Kaczki z naszej paczki”

Impreza zorganizowana wspólnie z Urzędem Miejskim w Olsztynku.

Rynek Starego Miasta w Olsztynie:

- prezentacja i wystawa „ Rodzinne stoły wigilijne mieszkańców Warmii i Mazur”. W Galerii „Rynek” w Olsztynie podczas I Warmińskiego Jarmarku

Wigilijnego zaprezentowano 8 stołów wigilijnych charakterystycznych dla tradycji regionalnych : warmiński, mazurski, wielkopolski litewski, kurpiowski, węgierski, wileński, ukraiński. Potrawy ze stołów zostały przekazane po imprezie schronisku dla bezdomnych w Olsztynie. Muzeum przygotowało także stoisko, na którym reklamowano i sprzedawano wydawnictwa oraz pamiątki muzeum.

Prezentację zorganizowano we współpracy z Technikum Gastronomicznym w Olsztynku oraz Miastem Olsztynem i Miejskim Ośrodkiem Kultury.

Udział w imprezach poza muzeum :

1. 4 lipca : II Kiermas Warmiński w Bałdach : współpraca organizacyjna oraz stoisko promocyjne. Stoisko reklamujące muzeum, pokaz tkania i mielenia zboża na żarnach, sprzedaż pamiątek i wydawnictw.

II. Zbiory i ekspozycje

1. Wystawy stałe :

- Karczma ze Skandawy MBL-PE

➤ „Urokliwy świat przeszłości” (czynna do 30 września)

Prezentacja ok. 350 eksponatów ze zbiorów muzealnych – nabytków Muzeum z ostatnich kilku lat, m.in. ceramiki, mebli, przedmiotów codziennego użytku, strojów.

➤ „Tkaniny Barbary Hulanickiej”

Prezentacja 16 tkanin – dywanów dwuosnowowych wykonanych przez autorkę, znajdujących się w zbiorach MBL- PE w Olsztynku.

- Dom Mrongowiusza MBL-PE

➤ „K. C. Mrongowiusz”

Wystawa poświęcona życiu i działalności Krzysztofa Celestyna Mrongowiusza.

2. Wystawy czasowe :

- Salon Wystawowy MBL-PE :

➤ „Borys – ceramika użytkowa i artystyczna” (do 31 stycznia)

Wystawa rodziny artystów -ceramików Józefa i Izydora Borysów. Pierwsza jubileuszowa (45 lat działalności twórczej) i retrospektywna wystawa Józefa Borysa, którego twórczość nawiązuje do naszych korzeni kulturowych i tradycji warsztatowych regionu oraz druga wystawa Izydora Borysa prezentująca sztukę nową, w jej eksperymentalnych i niezwykle oryginalnych aspektach.

- „Prekursorzy sztuki polskiej na Warmii i Mazurach .... po wojnie” (czynna od 24 lutego do 15 maja 2009)

Wystawa prezentująca prace pierwszego powojennego pokolenia artystów regionu Warmii i Mazur. Wystawa powstała na bazie zbiorów Muzeum Warmii i Mazur, uzupełniona archiwaliami z Teatru im. Jaracza oraz kolekcji Biura Wystaw Artystycznych w Olsztynie.

- Ekspozycja okolicznościowa „Wielkanoc” w Salonie Wystawowym przygotowana w związku z Jarmarkiem Wielkanocnym
- „Lasy dawniej i dziś” (czynna od 22 maja do 24 czerwca)

Prezentacja historii lasów, zapoznanie z lasotwórczymi gatunkami drzew i pozostałymi roślinami i owadami, ukazując ich rolę w środowisku oraz wzajemne powiązania, omówienie najważniejszych problemów ochrony lasów – kształtowanie świadomości ekologicznej oraz odpowiedzialności ludzi za dziedzictwo przyrodnicze.

Główna część ekspozycji wypożyczona z Biura Wystaw Przyrodniczych z Łodzi i uzupełniona zbiorami Lasów Państwowych (Nadleśnictwa w Olsztynku i w Jagielku).

- „Artyści Olsztynka i okolic” (czynna od 2 lipca do 15 października)

Zbiorowa wystawa prezentująca dorobek artystyczny środowiska miejscowych twórców : malarzy, rzeźbiarzy, fotografików, ceramików oraz twórców rękodzieła artystycznego.

- „Tajemnice muzealnych magazynów” (czynna od 2 listopada)

Ekspozycja muzealiów z magazynów MBL-PE, prezentowanych tematycznie, umożliwiającą prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu stroju ludowego, garncarstwa, tkactwa oraz innych zajęć o tematyce regionalnej.

Ekspozycje w obiektach.

- Chałupa powiślańska z Bartężka :
Ekspozycja okolicznościowa „Wielkanoc”, która towarzyszyła wielkanocnym warsztatom muzealnym.
- Chałupa z Chojnika
„Kuśnierstwo w tradycyjnej kulturze ludowej Podlasia”.
Wystawa wypożyczona ze zbiorów Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, czynna od 1.05. do 31.10.2009 roku
- Chałupa z Burdajna

„Architektura stara i nowa” Autor- architekt Tomasz Lella. (maj -wrzesień)

Prezentowała makiety, rysunki, fotografie ilustrujące kontynuację motywów regionalnej architektury

- Poddasze karczmy ze Skandawy

„Pamiętka Regionu Warmii i Mazur” - wystawa stanowiła pokłosie III edycji konkursu na pamiętkę regionu Warmii i Mazur o nagrodę Marszałka województwa warmińsko- mazurskiego.

Organizowana wspólnie z Urzędem Marszałkowskim w Olsztynie.

- Młyn wodny z Kaborna :

„Młyny Warmii i Mazur – wczoraj i dziś” (czynna od 2 lipca do 31 października)
Wystawa (fotografie, sprzęt młynarski, produkty zbożowe, nagrania dźwiękowe pracy młyna) w adaptowanym na ekspozycje wnętrzu obiektu MBL - młyna wodnego z Kaborna. Prezentacja współczesnych i archiwalnych fotografii młynów z ekspedycji terenowej i inwentaryzacji zachowanych obiektów z terenu obecnego województwa warmińsko – mazurskiego. Przedstawiono 12 młynów wraz z dokładnymi opisami i ich historią. Przedstawiono zasady budownictwa młynów zbożowych, działania kół wodnych, turbiny wodnej oraz zawód młynarza w ujęciu historycznym. Wystawa wzbogacona została o kolekcję starych widokówek z ilustracjami młynów ze zbiorów prywatnych.

- Wiatrak z Dobrocina : „W krainie wiatraków” - wystawa fotogramów zachowanych w regionie wiatraków wietrznych. Współorganizacja: Fundacja Borussia.

- Szkoła z Pawłowa :

- „Bartnictwo i pszczelarstwo”- wystawa przygotowana na Jarmark Pszczelarski

- „Tajemnice Góry Czarownic”. Prezentacja obiektów odkrytych podczas badań archeologicznych osiedla wysoczyznowego z wczesnej epoki żelaza znajdującego się na terenie Parku Etnograficznego. (IV-III w przed C h.) (wystawa w ramach Festiwalu Bałtyjskiego).

ekspozycje w terenie otwartym Parku Etnograficznego:

- „Rybacktwo jeziorne” - nowa, stała ekspozycja sprzętu rybackiego : kozaków, sieci, miroży i łodzi otwierająca prezentację w MBL-PE regionalnych tradycji rybactwa jeziornego.
- „Mongolskie krajobrazy” – ekspozycja jurty mongolskiej wyposażonej w malowane meble ze zbiorów Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie. Wystawie towarzyszyła wystawa fotograficzna z podróży do Mongolii p. Andrzeja Waluka.

- kurhan z wczesnej epoki żelaza z Sorthenen

3. Zbiory i prace nad zasobami, nauka i upowszechnianie :

1. Uzupełnienie ekspozycji architektury zagrody mazurskiej z Nowej Różanki - budowa kopii kurnika ze wsi Skierki w gm. Kętrzyn. Realizacja procesu: kwerenda archiwalna, rozpoznanie obiektu w terenie, inwentaryzacja obiektu, sporządzenie projektu i uzyskanie pozwolenia na budowę. Wykonanie i montaż wyposażenia kurnika (grzędy, gniazda, furtki oraz wybiegu dla ptactwa)
2. Uzupełnienie ekspozycji architektury „zagrody powiślańskiej”. Kontynuacja budowy kopii stodoły ze wsi Bramka, gm. Morąg z adaptacją do funkcji stolarni, ciesielni wraz z pomieszczeniem do nauki w/w rzemiosła (etap stanu zamkniętego).
3. Uzupełnienie zbiorów MBL o prezentację obiektu techniki z XIX/XX wieku -budowa kopii zabytkowego budynku stacji transformatorowej przesyłu energii elektrycznej z okresu elektryfikacji regionu. tzw. stacji „trafo” ze wsi Pawłowo, gm. Olsztynek (Mazury). Realizacja procesu: rozpoznanie w terenie i inwentaryzacja zabytku, konsultacje z architektem projektującym stację na terenie MBL, uzyskanie pozwolenia na budowę. W kopii zabytku zainstalowano nowy transformator poprawiający warunki dostawy energii elektrycznej do MBL.
4. Uzupełnienie ekspozycji MBL o przykłady budownictwa z okresu średniowiecza. Kontynuacja prac nad rekonstrukcją pruskiej osady rzemieślniczej „Amalang” na wydzielonym obszarze „archeoparku” : budowa palisady, opłot palisady wikliną, budowa kuźni oraz kładki łączącej Amalang z Górą Czarownic, instalacja kierunkowskazów, wykonanie rzeźb w drewnie przedstawiających „babę pruską” oraz wojów pruskich na granicy strefy „archeoparku” (współpraca z Towarzystwem „Pruthenia”).
5. Uzupełnienie ekspozycji kurhanu z wczesnej epoki żelaza (z obszaru bałtyjskiego b. Sorthenen, dzisiaj Rosja) o rekonstrukcję kopca ziemnego wraz z translokacją kamiennych części skrzyni grobowej do strefy „ archeoparku”, zgodnie z inwentaryzacją z 1914 roku. (Współpraca z Towarzystwem „Pruthenia”).
6. Uzupełnienie zbiorów. Rekonstrukcja zabytkowego pieca kaflowego z dawnego pałacu w Kitnowie/k. Gierzwałdu na poddaszu Karczmy ze Skandawy.

7. Uzupełnienie zbiorów. Odtworzenia brukowanych podjazdów przed chałupą z Chojnika i Zielonki Pasłęckiej
8. Uzupełnienie zbiorów - rekonstrukcja obudowy studni w zagrodzie mazurskiej z Gązwy
9. Uzupełnienie ekspozycji tkackiej w chałupie z Różanki („Dom Tkaczki”) o przędzę lnianą i konopną oraz sznurek pozyskany z Instytutu Roślin Tropikalnych.
10. Uzupełnienie ekspozycji kościoła gotyckiego (obecnie Salon Wystawowy MBL-PE) Rekonstrukcja XIX-wiecznego ogrodzenia dawnego; określenie warunków i wydanie zaleceń konserwatorskich - wystąpienie do WUOZ.
11. Uzupełnienie zbiorów. Realizacja procesu montażu w MBL-PE translokowanej chałupy z Królewa/Powisłe. Prace konserwatorskie, analiza mykologiczna, projekt budowlany, wystąpienie o pozwolenia na budowę.
12. Uzupełnienie zbiorów. Budynek gospodarczy z zagrody powiślańskiej z Królewa Realizacja procesu: kwerenda archiwalna, rozpoznanie obiektu w terenie, inwentaryzacja obiektu, sporządzenie projektu budowlanego i uzyskanie pozwolenia na budowę.
13. Uzupełnienie architektury zagród z Chojnika i Zielonki Pasłęckiej o podjazdy z bruku. Realizacja procesu: kwerenda archiwalna, wykonanie prac.
14. Prace przygotowawcze remontu dachu, elewacji oraz adaptacji baszty średniowiecznej tzw. „Dom Mrongowiusza” w Olsztynku do nowych funkcji muzealnych. Wystąpienie do WUOZ o wydanie zaleceń konserwatorskich.
15. Badania archeologiczne na stanowisku „Góra czarownic” (współpraca z Towarzystwem Pruthenia oraz Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim). W ramach działalności naukowej Muzeum przeprowadziło II etap badań archeologicznych na tzw. „Górze Czarownic”, gdzie w 2008 r. odkryto ślady osadnictwa z IV-III w.p.n.e. (wysoczyznowa osada kultury kurhanów zachodniobałtyjskich z wczesnej epoki żelaza). Muzeum pozyskało znakomicie wzbogacający zbiory przestrzenne zabytek archeologiczny (stanowisko) związany z dziedzictwem ludów bałtyjskich. W/w odkrycie oraz stanowisko archeologiczne jest elementem realizacji edukacyjnego programu Amalang.
16. Zabezpieczanie i konserwacja muzealiów nieruchomych :
  - stałe przeglądy stanu zachowania obiektów architektury na terenie MBL

- typowanie obiektów do konserwacji, nadzór i dokumentacja prac remontowo-konserwatorskich w obiektach: uzupełnienie pokrycia gontem wieży z Maniek, remont skrzydła wiatraka z Ruskiej Wsi, wymiana konstrukcji nośnych dzwonnicy ze wsi Kot, wymiana podwalin i konstrukcji w stodole z Jerutek.
- uzupełnianie i naprawa brakujących płotów w zagrodach
- wystąpienie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o określenie warunków ogrodzenia posesji należącej do MBL, na której posadowiony jest dawny kościół- Salon Wystawowy Muzeum w Olsztynku.
- Chałupa powiślańska z Burdajn : wymiana podłogi w izbie nad piwnicą
- Młyn wodny z Kaborna : remont konstrukcji koła młyńskiego oraz adaptacja wnętrza na ekspozycje muzealne, oczyszczanie i regulacja koryta rzeki na długości obiektu
- Stodoła z Jerutek : remont ścian wewnętrznych, wrót stodoły oraz przyległego ogrodzenia
- Wiatrak paltrak z Ruskiej Wsi : wykonanie nowego „skrzydła” nośnego obiektu, remont opierzenia skrzydeł
- Wieża kościelna z Maniek : remont poszycia trzcinowego obiektu
- Dzwonnica mazurska z miejscowości Kot : przygotowanie i wymiana elementów nośnych konstrukcji
- przeprowadzenie prac owadobójczych w karczmie ze Skandawy, w pomieszczeniu Galerii Sztuki Ludowej (deski i belki ościeżnicowe) oraz w magazynie muzealiów (stajnia z Proсны)

Inwestycje/prace remontowo-budowlane w obiektach

Przebieg realizacji zadań inwestycyjnych i źródła finansowania

- 1) inwestycja „Parking. Etap I” . I etap realizacji kompleksu parkingowego, który będzie stanowił wysokostandardową infrastrukturę obsługi turystów . Oddanie do użytku ca 2000 m nawierzchni brukowanej z 66 miejscami postojowymi, stanowiskami caravaningu (4) z oświetleniem. Zapewniono infrastrukturę zabezpieczenia energetycznego (linia SN, , trafostacja z transformatorem) funkcjonowania kompleksu dostępowego i przyszłych etapów inwestycji. Tj. kolejnych miejsc postojowych z oświetleniem i separatorami oleju, restauracji w „Karczmie ze Skandawy”, toalet, pomieszczeń obsługi ruchu turystycznego, kas, przewodników. Wykonano stację trafo w kopii zabytku techniki. Wykonano dokumentację projektową zabezpieczającą kolejne etapy budowy:
  - a) zabytkowego budynku gosp. z Powiśla funkcją zabezpieczenie socjalno - higienicznego kompleksu: toalety parkingowe dla turystów, obsługi, zrzutu caravaningu

b) zabytku „Chałupa z Królewa” z planowanym posadowieniem w kompleksie parkingowym i adaptacją wnętrza na potrzeby biur obsługi ruchu turystycznego. Realizacja I Etapu inwestycji zapewniła samodzielne funkcjonowanie wykonanej w 2009 roku infrastruktury parkingowej oraz zabezpieczy jej kolejne etapy: Salon Promocji Regionu: „Wirtualny Region” i Regionalną Galerię Sztuki Ludowej w kopii „Obory z Tolkin”.

- 2) „Stodoła z Bramki”. Inwestycja własna, realizowana w trybie prac własnych MBL-PE, zgodnie z projektem budowlanym. Zrealizowano w 2009 etap: konstrukcja, dach, murowanie i deskowanie ścian. Stan zamknięty. Obecnie prace wewnątrz obiektu. Wykonano: murowanie ścian, z deskowaniem, konstrukcję i jej montaż, dach, cała stolarka, podkłady pod posadzki, zasilanie energetyczne obiektu instalację odgromową, ułożono odprowadzenia rozdzielcze
- 3) Wybudowanie 65 m.b podjazdów brukowych do zagród. Inwestycja i środki własne.
Efekt rzeczowy: wzbogacenie zasobów i architektury zagród z Chojnika i Zielonki Pasłęckiej
- 4) Wybudowanie obórki ze wsi Skierki na kurnik. Inwestycja własna środki własne.
Wzbogacono zasoby o przykład wiejskiego budynku gospodarczego oraz pozyskano pomieszczenia do hodowli i utrzymania ptactwa.

Prace remontowo-budowlane w obiektach

1. Spichlerz dworski ze Skandawy
  - adaptacja pomieszczenia na strychu obiektu na kuchnię, łazienkę i magazyn.
  - remonty pomieszczeń. prace adaptacyjne pomieszczenia dawnej biblioteki
  - wykonano cyklinowanie i malowanie korytarza środkami przeciwpożarowymi
  - remont łazienek i wybudowanie pomieszczenia socjalnego
2. Karczma ze Skandawy
  - budowa pieca kaflowego, ścianki działowej, przebudowa instalacji oświetleniowej
3. Młyn wodny z Kaborna: wykonano przyłącze energetyczne do obiektu i instalację elektryczną
4. Stodoła z Jerutek : remont ścian wewnętrznych, wrót stodoły oraz przyległego ogrodzenia
5. Wiatrak paltrak z Ruskiej Wsi
  - wykonano nowe „skrzydło” nośne obiektu
  - remont opierzenia skrzydeł
6. Salon Wystawowy

- remont tynków i malowanie ścian w łazience i punkcie handlowym
- udoskonalono system regulacji przepływu ciepła w sieci c.o.

7. Ogrodzenia

- Wykonano ok. 400 m ogrodzenia paśników z żerdzi
- Wykonano fragment ogrodzenia ze sztachet w rejonie chałupy z Nowej Różanki, Chojnika i Zielonki Pasłęckiej

8. Kontynuacja rekonstrukcji osady Amalang :

- budowa palisady z żerdzi sosnowych
- budowa konstrukcji kuźni i pokrycia trzcinowego dachów
- wykonanie opłotu palisady wikliną
- budowa kładki łączącej Amalang z Górą Czarownic
- budowa półziemianki mieszkalnej
- budowa konstrukcji pod tablicę info kurhanu.

9. Budowa brogu przy parkingu muzeum.

10. Adaptacja stolarni w zagrodzie mazurskiej z Gązwy na pracownię współczesnego twórcy ludowego – rzeźbiarza, przystosowanie wnętrza do pokazów rzeźbiarskich.

W pracowni w okresie letnim pracował rzeźbiarz Marian Murat.

11. Wykonano stojaki do przechowywania obrazów w magazynie sztuki ludowej.

12. Wykonano instalację elektryczną oświetlenia zewnętrznego obiektów

16. Konserwacja muzealiów ruchomych :

- w pracowni konserwatorskiej Muzeum przeprowadzono prace renowacyjne i konserwatorskie 200 sztuk muzealiów i PN-ów.
- konserwacja wykonana na zlecenie : 3 rzeźby warmińskie z XVIII i XIX wieku.

17. Kwerendy

Prace przygotowawcze wydawnictwa jubileuszowego MBL-PE. Kwerendy w archiwach w Polsce i za granicą w celu przygotowania materiałów nt. historii założenia, działalności Muzeum Budownictwa Ludowego-Parku Etnograficznego w Olsztynku, dawnego „Dorfmuseum”.

- a. kwerenda materiałów archiwalnych w katalogu internetowym Staatsbibliothek zu Berlin Preussischer Kulturbesitz oraz w katalogu Deutsche National Bibliothek i porównanie wyników w/w kwerend z dokumentacją w archiwum muzeum.

- b. korespondencja z Komitetem do Spraw Archiwów Obwodu Kaliningradzkiego oraz z Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz w Berlinie z zapytaniem o materiały historyczne potrzebne do opracowania historii Muzeum.
  - c. kwerenda literatury dotyczącej kurhanu z Sorthenen
  - d. kwerenda w archiwum muzealnym: historyczny detal architektoniczny i odtworzenia brukowanych podjazdów przed chałupą z Chojnika i Zielonki Pasłęckiej
  - e. kwerenda w WUOZ Olsztynie w celu uzupełnienia wystawy „Śladami Don Kichota” w wiatraku z Dobrocina
  - f. kwerenda archiwalna w WUOZ w Olsztynie i Elblągu na temat młynarstwa i młynów wodnych w dawnych Prusach Wschodnich
  - g. kwerenda w bibliotece Muzeum Etnograficznego w Toruniu na temat młynów wodnych i wietrznych
  - h. korespondencja z wybranymi gminami z regionu z zapytaniem o występowanie na ich terenie chałupy z gankiem, jako przykładu XIX- wiecznej tradycyjnej zabudowy wsi na pograniczu wschodnim.
18. Opracowanie wstępnego projektu wystawy w „Domu Mrongowiusza”: Temat: „Tradycje protestanckie na terenie Mazur.”
19. Pozyskanie 91 szt. muzealiów ruchomych na łączną kwotę 11 723,00 zł.,
w tym: w drodze zakupu : 57 szt. na kwotę 7 380,00 zł.
dary : 34 szt. na kwotę 4 343,00 zł.
- Do Działu Kultury Materialnej zakwalifikowano 27 szt., do Działu Sztuki Ludowej 17 szt., jako pomoce naukowe (PN) 47 szt.
20. Do Biblioteki i Archiwum pozyskano 101 jednostek ewidencyjnych na łączną kwotę 3133,46 zł.
w tym : w drodze zakupu 57 szt., na kwotę 2050,46 zł.
prenumerata 18 szt. na kwotę 600,00 zł.
dary 7 szt. na kwotę 154,00 zł.
wymiana 19 szt. na kwotę 329,00 zł.
21. Katalogowanie zbiorów w programie elektronicznym „Musnet Błękitny”:
- utworzenie trzech stanowisk komputerowych do wprowadzania danych muzealiów ruchomych
  - wprowadzenie danych 1559 szt. muzealiów ruchomych z zakresu kultury materialnej.

22. Wykonanie ok. 2000 kart ewidencyjnych muzealiów ruchomych (karty ewidencyjne uzyskano poprzez połączenie kart katalogu naukowego i kart magazynowych danego obiektu).
23. Spotkanie Zespołu Konsultacyjno- Doradczego z pracownikami merytorycznymi MBL-PE. Zespół złożony jest z pracowników naukowych: ASP Kraków, UWM Olsztyn, Ośrodka Badań Naukowych w Olsztynie, Wszechnicy Warmińskiej w Lidzbarku Warmińskim, Towarzystwa Pruthenia Olsztyn. Podejmowane tematy spotkania :
- Omówienie popularno-naukowej działalności wydawniczej MBL-PE
  - Omówienie projektu osady Amalang
  - Omówienie planu działania przy translokowanej chałupie z Królewa oraz planu prac konserwatorskich w obiektach architektury
  - Prace ratownicze w obiektach architektury przemysłowej, w tym w obiekcie Wiatrak z Wodzian - uruchomienie mechanizmów do pokazów edukacyjnych.
  - Koncepcja planu zagospodarowania przestrzennego MBL-PE
  - Koncepcja aranżacji wystaw sezonowych w MBL-PE
  - Współpraca z UWM w Olsztynie w projektowaniu zagospodarowania ogrodów na terenie MBL-PE
  - Kształtowanie przestrzeni rolniczej w MBL-PE oraz prezentacja tradycyjnych upraw i zbiorów
24. Spotkanie zespołu konsultacyjno–doradczego w sprawie opracowania koncepcji rekonstrukcji w MBL-PE kopii średniowiecznej wieży strażniczo-obronnej odkrytej w 2006 roku w Jemiołowie, a także planów wydawnictwa naukowego. Współpraca z Instytutem Archeologii Uniwersytetu Gdańskiego.
25. Projekt muzyczny pt. „Wskrzeszenie Hobouda”. Udział w realizacji i podjęcie mecenatu nad projektem. Celem było wydawnictwo muzyczne (CD) upowszechniające i utrwalające ludowej tradycji muzycznej Warmii i Mazur w oparciu o źródłowe zapisy etnograficzne z XIX i XX wieku. Przedmiotem umowy jest wsparcie przez MBL-PE wydania płyty CD zespołu „Hoboud”.
26. Projekt filmowy „Ostatni mistrzowie kultury ludowej”. Roczna współpraca z Centrum Spotkań Europejskich w Elblągu przy realizacji projektu, mającego na celu pokazanie aktualnego stanu dziedzictwa kultury ludowej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego i byłego województwa elbląskiego. Efektem projektu są materiały filmowe i scenariusze lekcji, które trafiły do szkół i instytucji naszego województwa :

- przedstawienie przez etnografa MBL sylwetki twórcy ludowego - rzeźbiarza Jana Kowalskiego
- spotkanie etnografa z MBL-PE i rzeźbiarza Jana Kowalskiego z młodzieżą w Gimnazjum nr 2 w Iławie, rozmowa na temat kultury ludowej Warmii i Mazur
- spotkanie z twórcą ludowym Waldemarem Majcherem – pracownikiem MBL-PE
- spotkanie młodzieży Zespołu Szkół z Olsztynka z etnografem z Muzeum Warmii i Mazur
- nakręcenie materiału filmowego z pokazów zajęć i zawodów wiejskich odbywających się podczas imprezy „Skansen dzieciom”
- udział etnografa MBL w konferencji szkoleniowej „Wieś. Historia i dziedzictwo” i wygłoszenie referatu „Dziedzictwo kultury ludowej : nasza wspólna sprawa”.

27. Opracowywanie i złożenie aplikacji:

- a. do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego o udzielenie dotacji na projekty :
  - „Unowocześnienie stałych ekspozycji w MBL-PE z wykorzystaniem technologii 3D oraz manekinów” („Mecenat 2010”)
  - „Królewo gm. Morąg, chałupa podcieniowa XIX w., translokowana do MBL-PE w Olsztynku, konserwacja i adaptacja do funkcji edukacji muzealnej i obsługi ruchu turystycznego” (Dziedzictwo Kulturowe, Priorytet 1 „Ochrona Zabytków”).
  - „Konserwacja i uruchomienie wiatraka typu „koźlak” z Wodzian do celów edukacji muzealnej” (Dziedzictwo Kulturowe, Priorytet 2: „Wspieranie działań muzealnych”)
  - „Modelowa lekcja architektury regionalnej”, do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z programu Dziedzictwo Kulturowe, Priorytet 3: „Kultura ludowa”.
- b. do Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa (Priorytet 3.1) o dofinansowanie projektu „ Rybka na ludowo”, upowszechniającej tradycyjne ludowe i regionalne kulinaria na bazie ryb słodkowodnych.
- c. do Fundacji Borussia o dofinansowanie projektu w ramach IV edycji konkursu grantowego „Międzynarodowy wolontariat w ochronie krajobrazu kulturowego na Warmii Mazurach” . Tytuł projektu : „Wystawa młynów wodnych”.
- d. do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie o dofinansowanie zadania „Eko-punkt w skansenie”. Celem projektu

„Eko-punkt w Skansenie” było podniesienie świadomości ekologicznej odwiedzających Muzeum Budownictwa Ludowego- Park Etnograficzny w Olsztynku poprzez wykorzystanie jego potencjału promocyjnego oraz całorocznej działalności edukacyjnej Muzeum.

28. Wypożyczenia :

- do muzeów i innych instytucji - 58 szt. muzealiów (Muzeum Warmii i Mazur, Wyższa Szkoła Zawodowa w Elblągu, Stowarzyszenie Kultury Romskiej „Hitano” w Olsztynie, Gospoda w Skansenie, OSP Olsztynek, Rzymsko-Katolicka Parafia Wojskowa w Olsztynie)
- z kolekcji prywatnej wypożyczono zestaw starych widokówek z młynami wodnymi i wietrznymi oraz drobny sprzęt młynarski. Ekspozaty prezentowane były podczas otwarcia wystawy „Młyny wodne Warmii i Mazur”.

29. Wykonanie 87,70 mb tkaniny typu „szmaciak” w pracowni tkackiej

30. Nadzór konserwatorski prac remontowanych średniowiecznych murów miejskich w Olsztynku - współpraca z miastem Olsztynkiem.

31. Współpraca z Muzeum Azji i Pacyfiku z Warszawy: weryfikacja stanu jurt mongolskich znajdujących się w MBL- PE w depozycie, wstępne ustalenie nowych warunków przechowywania jurt oraz ich ubezpieczenia.

32. Inwentaryzacja w terenie urządzeń do prac rolnych, rzemieślniczych, domowych wyprodukowanych przed 1960 rokiem w ramach akcji „Ratujmy wiejskie starocie” organizowanej z udziałem Gazety Olsztyńskiej, Starostwa Olsztyńskiego, Gminy Olsztynek . Po inwentaryzacji planowany jest zakup przez Muzeum najciekawszych eksponatów, które niszczej nieużywane w wiejskich gospodarstwach. Na portalu Muzeum została stworzona podstrona z informacją o zinwentaryzowanych urządzeniach. Kolejnym celem akcji jest stworzenie kolekcjonerskiego rynku zbytu w regionie i zapewnienie w ten sposób ich zachowania. Przyjęto 25 zgłoszeń od rolników w regionie. Podczas V Targów Chłopskich w sektorze „Wiejskie starocie” wystawiało swe zbiory dwóch kolekcjonerów. Akcja prowadzona jest bezterminowo.

33. Dokumentacja fotograficzna i video: ok. 200 muzealiów ruchomych, prac remontowych oraz konserwatorskich, imprez i wystaw.

34. Przygotowanie materiałów do wydania nowego przewodnika MBL na rok 2010.

35. Przeprowadzenie wywiadu etnograficznego z rymarzem na temat tradycji zawodu rymarza i technologii pracy

IV.

1. .

V. Prace rolnicze, ogrodnicze oraz hodowlane

1. Prace polowe (ogródki, pola) :

- przygotowanie arealów rolnych pod zasiew i sadzenie ziemniaków – orka, bronowanie, poprawianie kultury gleby, usuwanie kamieni z pól.
- zakup nasion zbóż i roślin motylkowych, kwiatów, środków ochrony roślin
- wysiew zbóż, kwiatów i roślin użytkowych
- zasadzenie sadu: przygotowanie ziemi, nawiezienie i podlewanie sadzonek, prace pielęgnacyjne w ogródkach kwiatowych
- usuwanie obornika z budynków gospodarskich i nawożenie pól
- sianokosy, żniwa, wykopki i zbiór buraków, ziemniaków, siew poplonu (gorczycy i łubinu) na polach
- zakończenie sezonu uprawnego, przygotowanie łąk i pól uprawnych do przezimowania

2. Współpraca z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Polskim Związkiem Hodowców Koni :

- wnioski o dopłaty strukturalne
- zakup kolczyków, znakowanie i rejestracja zwierząt.

3. Praca ze zwierzętami:

- czyszczenie, zabiegi pielęgnacyjne, korekcja racic, strzyżenie owiec, przyjmowanie porodów koni, owiec i kóz, zwalczanie szkodników. Ciągła opieka weterynaryjna.
- praca z końmi w wozie i maszynach rolniczych, pokazy zwierząt podczas imprez na terenie Parku Etnograficznego

4. Prace hodowlane:

- opracowanie profilu hodowlanego
- dobór par do rozrodu
- zakup zwierząt: 2 klacze hodowlanych Polski Koń Zimnokrwisty w typie sztumskim z przeznaczeniem do prac polowych i pokazów edukacyjnych na terenie MBL - PE; drobiu hodowlanego: kur hodowlanych różnych ras (114 szt.), kaczek piżmowych (16 szt.), gęsi (15szt.), indyków hodowlanych w starym typie

(12szt.), perlic (9 szt.); królików rasy : królik francuski i baran niebieski; 2 krów hodowlanych rasy Polska Czerwona.

5. Budowa budynków (kurnik) oraz zagród i pomieszczeń dla zwierząt w celu lepszej ich ekspozycji i ułatwienia pracy z nimi.
6. Zasiedlanie zwierzętami zagród : z Chojnika, z Burdajn, z Zielonki Pasłęckiej, z Nowej Różanki oraz Nowego Kawkowa.
7. Zakup sprzętu, urządzeń, narzędzi do pracy w gospodarstwie rolnym, środków deratyzacji, higieny, dezynfekcji i bezpieczeństwa; konserwacja i naprawa sprzętu.
8. Prowadzenie szkoleń wśród pracowników, redagowanie poradników, pokazy filmów.
9. Opracowanie materiału informacyjnego na temat hodowanych zwierząt; umieszczenie go na stronie internetowej i kartach informacyjnych na terenie muzeum

VI. Zajęcia i programy edukacyjne

1. Lekcje muzealne i warsztaty dla dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół wyższych przeprowadzone w Parku Etnograficznym i w Salonie Wystawowym :
  - Warsztaty ceramiczne „Nie świeci garnki lepią”
  - Rzeźba w glinie
  - Prusowie dawni mieszkańcy Warmii i Mazur
  - Malarstwo na szkle
  - Wielkanocne warsztaty muzealne : malowanie pisanek, wykonywanie palm wielkanocnych i współczesnych dekoracji wielkanocnych, dekorowanie ciast wielkanocnych
  - Bożonarodzeniowe warsztaty muzealne : wykonywanie zabawek i ozdób na choinkę : łańcucha z bibuły i słomy oraz piernikowego ciasto i pierniczków.
  - Sztuka papierowych kwiatów
  - Len - od rośliny do tkaniny
  - Jak kiedyś pisano : kaligrafia
  - Stroje ludowe
  - Spotkanie z bajką
  - Ważne postaci dziejów Warmii i Mazur – Maria Zientara Malewska
  - Zróżnicowanie zabudowy wiejskiej Warmii, Mazur i Powiśla
  - Zwierzęta gospodarskie - dawniej i dziś
  - Letnia Szkoła Pejzażu. Spotkanie plastyczne w muzeum

- Warsztaty kowalskie

Razem : 168 zajęć

Frekwencja : **3333** osoby

2. Pokazy dawnych zajęć wiejskich prezentowane podczas imprez na terenie Parku Etnograficznego i w Salonie Wystawowym : kowalstwo artystyczne w kuźni, tkactwo techniką jednoosnowową , tkactwo artystyczne techniką dwuosnowową, tkactwo na krosienkach tabliczkowych, rzeźba w drewnie, malowanie na szkle, korowanie żerdzi, kręcenie powrozów, garncarstwo historyczne – wypalanie naczyń we wczesnośredniowiecznym piecu ziemnym, toczenie naczyń glinianych na kole garncarskim, strzyżenie owiec, malowanie bombek i pisanek, darcie pierza, pranie i maglowanie, pisanie obsadka i gęsim piórem, wyrób kwiatów z bibuły, kopanie ziemniaków, wyrób masła w maselnicach, młócenie prosa i wyrób kaszy jaglanej w stępie, mielenie zboża przy pomocy żaren, młócenie zboża cepami, obróbka lnu
3. Warsztaty plastyczne prowadzone podczas imprez, związane tematycznie z zakresem imprezy: wykonywanie palm wielkanocnych, malowanie pisanek, malowanie bombek na choinkę, wykonywanie świeczek z węzy, tkactwo, wykonywanie zabawek na choinkę, malowanie kredkami.
4. Specjalna oferta lekcji muzealnych oraz warsztatów plastycznych na ferie zimowe 2009.
5. Wykonanie kopii drewnianych zabawek ludowych wykorzystywanych podczas lekcji muzealnych oraz przy grach i zabawach z dziećmi podczas imprez na terenie Parku Etnograficznego
6. Przeprowadzenie kursu tkackiego (podstawy tkactwa) dla 2 pracowników muzeum.
7. Udział w warsztatach wypiekania chleba w Kamionku Wielkim pod Węgorzewem (1 osoba)
8. Warsztaty wyrabiania i wypiekania ciasta w średniowiecznym piecu chlebowym dla pracowników muzeum.
9. Udział w projekcie „Nie święci garnki lepią” realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie oraz Urząd Miejski w Olsztynku ze środków Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Miasta i Gminy Olsztynek
10. Organizacja Europejskich Dni Dziedzictwa oraz Olsztyńskich Dni Nauki
11. Opieka merytoryczna nad :
  - o wolontariuszką - studentką etnologii Uniwersytetu im. M. Kopernika w Toruniu

- stażystką - absolwentką etnologii Uniwersytetu im. M. Kopernika
- studentką II roku socjologii UMK w Toruniu (specjalność polityka rozwoju obszarów wiejskich Europy) podczas odbywania praktyki studenckiej w wymiarze 30 godzin.
- 2 wolontariuszami z Niemiec i 1 wolontariuszem Polski w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Wspólnota Kulturowa "BORUSSIA"

VII. Konferencje i szkolenia, wyjazdy inne

1. Wystąpienia pracowników MBL-PE na konferencjach naukowych :

- a. referat „Mazurska codzienność, pruskie dziedzictwo. Próba uchwycenia pozostałości pruskich obrzędów pogańskich w wierzeniach ludowych Warmii i Mazur w XIX w.” Wystąpienie w XVII Ogólnopolskim Zjeździe Historyków Studentów .
- b. wystąpienie w konferencji "Dziedzictwo kulturowe - szansą rozwoju regionu" w ramach projektu „Warsztaty tradycji - kreowanie produktu turystyki kulturowej zorganizowanej przez Muzeum im. W. Kętrzyńskiego w Kętrzynie (20 lipca).
- c. Referaty „W krainie wiatraków” oraz „Młyny wodne Warmii i Mazur” na X Polsko- Niemieckiej Konferencji i podróży studyjnej „Architektura ryglowa- wspólne dziedzictwo ANTICON 2009- zabytki techniki o konstrukcji ryglowej na terenie Polski i Europy środkowej” w Barlinku
- d. prelekcja dla Ekologicznego Działania Entuzjastów Natury „EDEN” w Dziuchach na temat MBL-PE : „Skansen –moja pasja”
- e. referat „Dziedzictwo kultury ludowej: nasza wspólna sprawa” wygłoszony podczas konferencji „Wieś. Historia i dziedzictwo” w Centrum Spotkań Europejskich w Elblągu w ramach projektu „Ostatni mistrzowie kultury ludowej”
- f. referat „Mury obronne miasta Olsztynka” na konferencji popularnonaukowej z okazji 650- lecia Olsztynka
- g. referat „Wspólna historia –Muzeum Budownictwa Ludowego-Park Etnograficzny w Olsztynku” na konferencji popularnonaukowej z okazji 650- lecia Olsztynka.

2. Udział w konferencjach, seminariach, sympozjach, wystawach i targach :

- a. konferencja w ramach projektu „Międzynarodowy wolontariat w ochronie krajobrazu kulturowego na Warmii i Mazurach” zorganizowana przez Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa "BORUSSIA" w Galinach k/Bartoszyce.
- b. XXIV Sympozjum Ochrony Drewna zorganizowanym przez Komitet Ochrony Drewna PAN i Wydział Technologii Drewna SGGW w Warszawie

- c. konferencja naukowo-edukacyjna w Lednogórze „Lednickie mosty – przeszłość dla przyszłości”
  - d. „XVIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich” w Olsztynie
  - e. Konferencja „Multimedialne muzea - spojrzenie w przyszłość”, zorganizowana przez Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie i Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
  - f. udział pracowników Działu Architektury w spotkaniu zorganizowanym przez Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków Oddziału Warmińsko- Mazurskiego na temat „Tajemnice zamkowych młynów w Olsztynie”.
  - g. seminarium na temat kultury i architektury obszaru obecnego Obwodu Kaliningradzkiego (Kaliningrad, Tylża i okolice). Wyjazd w ramach współpracy z Stowarzyszeniem Kulturowym "Borussia"
  - h. udział w otwarciu wystawy „Mennonici na Żuławach” w Muzeum Wsi Słowińskiej w Klukach
  - i. ogólnopolska konferencja skansenowska w Kolbuszowej „Wieś uboga czy mlekiem i miodem płynąca”
  - j. Ogólnopolska Giełda Programów Edukacji Kulturalnej w Warszawie (kontynuacji Kongresu Edukacji Kulturalnej).
  - k. międzynarodowa konferencja „Zamki, grody, ruiny – waloryzacja i ochrona” w Ciechanowcu
  - l. konferencja „Wieś. Historia i dziedzictwo” w Centrum Spotkań Europejskich w Elblągu oraz cykl imprez pod hasłem „Wszyscy jesteśmy ze wsi”. Muzeum przygotowało:
    - referat szkoleniowy „Dziedzictwo kultury ludowej: nasza wspólna sprawa”
    - prezentację multimedialną zdjęć z zasobów archiwalnych Muzeum
    - ekspozycję współczesnej sztuki ludowej i literatury na w/w tematy
  - m. Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny Kadzidło 2009
  - n. Targi Sztuki Ludowej Kazimierz 2009
  - o. XXXII Jarmark Ludowy w Węgorzewie
3. Wyjazdy terenowe :
- do Jonkowa w celu zakwalifikowania obiektów do zakupu do zbiorów muzealnych
  - do Muzeum Wsi Mazowieckiej w Sierpcu w celu wymiany zwierząt i doświadczeń hodowlanych

- penetracje terenowe – wyjazd do Iłowa i Bogatego w celu pozyskania urządzeń rolniczych, sprzętów gospodarstwa domowego, mebli oraz archiwalnych pozycji książkowych.
- wyjazdy związane z przygotowaniem wystawy „Młyny wodne”, m.in. wyjazd do Smolajna w celu zapoznania się z zasadą działania pracującego młyna wodnego : wykonanie dokumentacji fotograficznej, nagranie dźwięku pracującego młyna, wypożyczenie drobnych sprzętów młynarskie również na czas otwarcia wystawy.
- do Muzeum Etnograficznego w Toruniu : konsultacje na temat organizacji wystawy „Andrzej Wajda. Etnograficzne remanenty”
- do Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie.
Zapoznanie się z wystawą „Kuśnierstwo na Podlasiu”, zorganizowaną przez Muzeum w Białymstoku,

4. Konsultacje etnograficzne, konserwatorskie i inne:

- konsultacja pracy magisterskiej pisanej na Wydziale Etnografii UJ w Krakowie na temat współcześnie projektowanej architektury w krajobrazie kulturowym Warmii i Mazur.
- konsultacja pracy magisterskiej wykonywanej w Katedrze Architektury Krajobrazu UWM na temat projektu zagospodarowania ogrodu przy chałupie mazurskiej ze wsi Gązwa
- konsultacja prac pielęgnacyjnych na cmentarzu i przy kapliczce cmentarnej w Łutynowie (na prośbę mieszkańca Łutynowa)
- udzielanie porad rolnikom i hodowcom odnośnie metod hodowlanych i utrzymania zagrożonych wyginięciem ras i gatunków zwierząt

5. Szkolenia zawodowe:

1. „Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych” - Regionalna Izba Obrachunkowa w Olsztynie
2. Szkolenie pracowników muzeum w zakresie BHP, OC i p.poż.
3. „Gość niepełnosprawny w Muzeum” - szkolenie w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli
4. „Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych – zmiany w prawie, orzecznictwie, wykładni”
5. „Społeczna Odpowiedzialność Organizacji”
6. „Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w praktyce funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych”
7. „Prawo Pracy w pięciu krokach”

8. „Wybrane zagadnienia w zakresie rachunkowości, podatku VAT oraz finansów publicznych w instytucjach kultury”

VIII. Promocja zasobów i działań Muzeum:

1. Zamieszczenie reklam promujących organizowane imprezy i wystawy oraz wydawnictwa :
  - w stacjach radiowych : Radio Olsztyn, Radio Planeta
  - telewizji : TVP Olsztyn, TV Polsat i kablowej Multimedia
  - ekranach reklamowych w centrum Olsztyna (TV CITY)
  - prasie : „Gazeta Olsztyńska”, „Gazeta Wyborcza”, „Nasz Olsztyniak”, „Warto”, „Świat Podróże Kultura”, „Przegląd Warmiński”.
2. Promocja muzeum oraz zbiorów muzealnych :
  - Targi ITB w Berlinie -w specjalnym wydaniu „Wiadomości Turystycznych” (język niemiecki)
  - „Świat Podróże Kultura” - edycja w j. polskim i angielskim
  - Komunikacja Miejska w Olsztynie (autobus w okresie lipiec-sierpień).
  - Mapa „Olsztynek i okolice”
  - Atlas Mazur Zachodnich. ZLOT Ostróda.
3. Audycje radiowe :
  - wywiad dla Radia Olsztyn na temat ochrony zabytków i obiektów znajdujących się w MBL-PE w Międzynarodowym Dniu Ochrony Zabytków
  - wywiad dla Radia Olsztyn na temat zabytków techniki w MBL-PE i wystaw w młynie wodnym i wiatraku
  - bezpośrednia relacja w radiu Olsztyn z imprez : „Folk w Skansenie”
  - bezpośrednia relacja w radiu Olsztyn z Festiwalu Bałtyjskiego
  - audycja dla dzieci w Radiu Olsztyn : działalność muzeum i współpraca z Towarzystwem Pruthenia oraz z lekcję muzealne.
4. Audycje telewizyjne :
  - TVP Olsztyn - program z cyklu „Globalna wioska”. Wykorzystanie plenerów Parku Etnograficznego i wnętrza chałupy powiślańskiej, emisja 07.02.2009
  - TVP Olsztyn - program informacyjny o wpisie MBL-PE do rejestru Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, emisja 17.01.2009.

- TVP Olsztyn - program o tradycji świąt Bożego Narodzenia na Warmii zrealizowany w MBL-PE z wykorzystaniem obiektów oraz z udziałem pracowników muzeum.
5. Internet:
- www.muzeumolsztynek.com.pl - portal internetowy jako podstawowe medium informacji o muzeum
  - informacyjna akcja mailingowa do krajowych biur podróży
  - www.urlaubsland-polen.info - prezentacja MBL-PE w niemieckojęzycznej gazecie internetowej
  - udział Muzeum w plebiscycie „PERŁA w KORONIE” na 10 najbardziej niezwykłych budowli i pereł architektury woj. warmińsko-mazurskiego, zorganizowanym przez portal NaszeMiasto.pl.
6. Inne media: promocja zasobów muzeum w serialu emitowanym przez TVP „Dom nad rozlewiskiem” oraz filmie fabularnym „Kołysanka” w reż. J. Machulskiego - obiekty muzeum i ich wnętrza elementem scenografii filmowej.
7. Wydawnictwa okolicznościowe :
- ulotka reklamowa Muzeum w języku polskim, niemieckim i angielskim.
  - ulotka informacyjna „Kalendarz imprez w MBL-PE” na rok 2009
  - ulotka promocyjna dotycząca akcji „Ratujmy Wiejskie Starocie”
  - ulotka informacyjna o ofercie edukacyjnej muzeum na ferie zimowe 2009
  - plakaty reklamujące organizowane imprezy i wystawy, tablice informacyjne oraz zaproszenia.
8. Promocja muzeum w ośrodkach wczasowych: przygotowanie i wydruk i instalacja plakatów wielkoformatowych (w ramach stałej współpracy z ośrodkami turystycznymi z terenu powiatu olsztyńskiego).
9. Stoiska promocyjne na imprezach regionalnych : Kiermasie Warmińskim w Bądach oraz Warmińskim Jarmarku Świątecznym w Olsztynie.
10. Współpraca z instytucjami kultury oraz ośrodkami wypoczynkowymi i gospodarstwami agroturystycznymi z regionu w zakresie wymiany materiałów reklamowych.
11. Reklama zewnętrzna :
- banery reklamujące organizowane imprezy (Olsztyn, Olsztynek, trasy dojazdowe do Olsztynka)

- bróg i baner reklamowy przy wjeździe do muzeum

12. Gadgets, materiały promocyjne i reklamowe w kioskach i Galerii Sztuki Ludowej:

- Kubki, długopisy, ołówki, piórniki - pamiątki z rysunkami obiektów i logotypem MBL z opracowaniem logotypu do nadruku na gadżetach reklamowych.
- Pocztówki z obiektami muzeum. Specjalna edycja wg projektu p. Katarzyny Budrys, laureatki III edycji konkursu „Pamiątka Warmii i Mazur”.
- Kalendarz „Warmia i Mazury 2010 - „Gotyckie tradycje. Piękno nieznane”. Limitowana edycja (kolekcyjna- 150 egz.) Kalendarz promuje krajobraz kulturowy regionu wraz z jego historią- nieznane szeroko budownictwo wsi warmińskiej i mazurskiej: gotyckie, neogotyckie zabytki sakralnej architektury murowanej i drewnianej. Przedstawia wybitne przykłady sztuki rzeźby oraz malarstwa gotyku, baroku i innych okresów znajdujące się we wsiach Warmii i Mazur.

13. Plansza - para w strojach ludowych z przeznaczeniem do wykonywania zdjęć okolicznościowych przez turystów.

14. Wewnętrzny system informacyjny dla zwiedzających muzeum - wymiana i uzupełnienie:

- tablic inwentaryzacyjnych na chałupach
- opisów wnętrza chałup w języku niemieckim.
- tablicy wolnostojącej z opisem kurhanu z Sorthenen.
- kierunkowskazów tras zwiedzania do osady Amalang
- reklam stojących (tzw. „potykaczy”) z Kalendarzem imprez.

INNE

- Przeprowadzenie inwentaryzacji : spis z natury towarów handlowych w Salonie Wystawowym, potwierdzenie sald środków pieniężnych w kasie, na rachunkach bankowych oraz drukach ścisłego zarachowania oraz weryfikacja prawidłowości stanów wynikających z ksiąg rachunkowych

IX. Współpraca z stowarzyszeniami i innymi podmiotami zewnętrznymi.

W celu wzbogacenia zasobów, potencjału wiedzy i działań nawiązano bądź kontynuowano współpracę z uczelniami i stowarzyszeniami :

1. Ośrodek Badań Naukowych. Temat współpracy: kontynuacja dorocznej konferencji naukowej „Życie codzienne Prusów” oraz serii wydawniczej „Życie...”
2. Uniwersytet Gdański, Wydział Archeologii . Temat współpracy: nadzór naukowy nad rekonstrukcją i projektem budowlanym średniowiecznej wieży strażniczej ze wsi

Jemiołowo k/Olsztynka oraz podjęcie współpracy i wspólnego wydawnictwa naukowego „Wieża w Jemiołowie.”

3. Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie. Temat: dokumentacja pomiarowa, fotograficzna, opisowa obiektów muzeum, wakacyjny obóz inwentaryzacyjny studentów architektury wnętrz.
4. Uniwersytet Warmińsko Mazurski- Wydział Historii. Temat współpracy: rekonstrukcja kurhanu (uczelniane praktyki studenckie)
5. UWM - Katedra Architektury Krajobrazu Temat współpracy: opracowanie kompozycji ogrodów w MBL (uczelniane praktyki studenckie). Prelekcje „Tradycyjne ogrody”
6. UWM- Wydział Bioinżynierii Zwierząt, Polska Akademia Nauk- Stacja Badawcza w Popielnie, stowarzyszenia hodowców. Temat współpracy: nadzór naukowy wraz z konsultacjami dot. hodowli gatunków i ras inwentarza żywego MBL-PE .
7. Centrum Spotkań Europejskich w Elblągu. Temat: opracowanie konspektów lekcji muzealnych nt. twórczości ludowej (Warmia i Mazury).
8. Lasy Państwowe. Temat: wystawa „Lasy dawniej i dziś”
9. Gospodarstwo Rybackie „Szwaderki”. Temat: budowa stałej ekspozycji sprzętu rybactwa jeziornego.
10. Parafia Rzymsko-katolicka pod wezwaniem Błogosławionej Anieli Salawy z Olsztynka. Temat: msze w kościele z Rychnowa jako fragment prezentowanych przez muzeum tradycji religijnych.
11. Kościół Baptystów oraz Kościół Metodystyczny. Temat: prezentacja tradycji religijnych
12. Towarzystwo Borussia. Temat: inwentaryzacja zabytków techniki (młyny) w woj. warmińsko-mazurskim wraz z przygotowaniem wystawy „Młyny wodne ”
13. Fundacja Borussia: Międzynarodowy wolontariat w ochronie krajobrazu kulturowego na Warmii i Mazurach (udział wolontariuszy w pracach muzeum).
14. Stowarzyszenia rekonstruktorów historycznych. Temat: żywe spotkania z historią na terenie Parku Etnograficznego:
  - „Życie i walka średniowiecznych wojów” (Drużyna Wojów Bolesławowych „Białozór” z Olsztyna)
  - „Droga miecza” - „Pera Sudinoi”- drużyna jaćwieskich wojów z Suwałk
  - „Rok 1807 – wojny napoleońskie w Prusach”- Wileński Pułk Muszkieterski z Lidzbarka Warmińskiego

- 52-gi Pruski Regiment Piechoty z Olsztyna
15. Stowarzyszenie Kultury Romskiej „Hitano” w Olsztynie. Temat: uzupełnienie wyposażenia muzealiów „Wóz cygański”
  16. Stowarzyszenie Konserwatorów Zabytków, Oddział warmińsko-mazurski. Temat: Konsultacje dot. prac konserwatorskich i remontów w muzeum.
  17. Stowarzyszenie Twórców Ludowych. Temat: warsztaty rzeźby ludowej w drewnie, prezentacje twórców i ich udział w imprezach.
  18. Zachodniomazurska Organizacja Turystyczna
  19. Stowarzyszenie „Dom Warmiński” - regionalizm
  20. Hotele i gospodarstwa agroturystyczne: współpraca turystyczna.
  21. Związek Stowarzyszeń Mniejszości Niemieckiej na Warmii i Mazurach. Temat: organizacja festynu
  22. Warmińsko-Mazurski Związek Biegu na Orientację i Radioorientację Sportową. Temat: organizacja finału Mistrzostw Polski
  23. Gazeta Olsztyńska. Temat: artykuły nt. wspólnej akcji „Ratujmy wiejskie starocie”
  24. Starostwo Powiatowe w Olsztynie. Temat: organizacja Targów Chłopskich i akcja „Ratujmy wiejskie starocie”
  25. Gmina Olsztynek : współorganizacja imprez
  26. Towarzystwo Przyjaciół Olsztyńka: 650 lat Olsztyńka. Temat: Konferencja naukowa
  27. Miasto Olsztyn oraz Miejski Ośrodek Kultury. Temat: Jarmark Wigilijny w Olsztynie (organizacja wystawy „Rodzinne stoły wigilijne”).
  28. Gmina Purda. Temat: współorganizacja „Kiermasu Warmińskiego” w Bałdach.
  29. Lokalna Grupa Działań „Południowa Warmia” . Temat: przeszkolenie mieszkańców wsi w zakresie starych, niszowych zawodów : kowalstwo, stolarstwo..., promocji rzemiosła i tradycji kulinarnych mieszkańców wsi. Partnerstwo w projekcie „Aktywizacja zawodowa mieszkańców LGD Południowa Warmia”. 7.2.1 POKL. Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Wniosek niezakwalifikowany do realizacji. Możliwe ponowienie aplikacji w 2010.
  30. Towarzystwo Pruthenia. Temat główny: upowszechnianie historii i kultury d. Prusów. Kształtowanie świadomości historycznej jako ważnego procesu budowania współczesnej tożsamości regionalnej mieszkańców Warmii i Mazur. Tematy : rekonstrukcja kurhanu, budowa osady Amalang. Organizacja w 2009 roku w Parku Etnograficznym (osada Amalang) imprezy „Festiwal Bałtyjski - Dzień Prusów” . Granty dla org. pozarządowych - Urząd Marszałkowski. Projekt zrealizowany.

Temat na rok 2010: rozszerzenie programu „Festiwalu Bałtyjskiego” o formy spektaklowe (zespoły z Litwy, Estonii, Polski), warsztaty języka pruskiego, tradycję tańca i pieśni litewskich, pruskich, estońskich, warmińskich i mazurskich („Kancjonały mazurskie”), religię („Liturgia na święto Wniebowzięcia NMP ze średniowiecznym dramatem liturgicznym: Ordo Annuntiatione”). Sympozja naukowe: Folklor bałtyjski jako źródło w badaniach mitologii. Warsztaty archeologii eksperymentalnej, rekonstrukcje historyczne - Amalang 2010, zlot rekonstruktorów: turniej umiejętności wojennych „O miecz Herkusa Monte”.

Aplikacje składane przez Towarzystwo Pruthenia do realizacji w 2010 roku.

31. Związek Polskich Artystów Plastyków -Studio Atelier 40. Temat: dokumentacja archeologiczna i konserwatorska gotyckiej zabudowy Olsztynka, w tym baszty średniowiecznej (obiekt Muzeum). Projekt „Olsztynek - najciekawsze w regionie średniowieczne mury obronne” . Partnerzy: stowarzyszenie ZPAP -Studio Atelier 40 - samorząd (Gmina Olsztynek) i MBL-PE. Aplikacje ZPAP „ Studio Atelier 40”.Realizacja 2010. Granty dla org. pozarządowych - Urząd Marszałkowski
32. Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie. Temat: kultura Romów na Warmii i Mazurach. Projekt „ Roma znaczy człowiek” z org. w MBL-PE „Dnia romskiego” (w 2010r).
33. Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych. Temat: folklorizm i inspiracje ludowe we współczesnej popkulturze muzycznej. Nurt muzyki źródeł (etnicznej) organizacja koncertu „ Nocne Ethno granie w Skansenie”.
34. Polish Folk Management. Temat: utrwalenie i promocja ludowej tradycji muzycznej Warmii i Mazur we współczesnej kulturze (muzyka etniczna). Mecenat nad projektem muzycznym pt. „Wskrzeszenie Hobouda”(Kobołda) opartym o zapisy etnograficzne Gizewiusza z 1 pol. XIX w. i pieśni warmińskie (płyta CD).
35. Miejsko -Gminny Ośrodek Kultury w Olsztynku. Temat: ludowa tradycja muzyczna regionu, współorganizacja koncertu promującego płytę „Wskrzeszenie Hobouda”. Współorganizacja imprez: Folk w Skansenie, Dożynki i inne.
36. Centrum Kultury i Współpracy Międzynarodowej „Światowid”. Temat: Przygotowywanie programu lekcji szkolnych poświęconych twórcom ludowym z regionu Warmii i Mazur. Projekt: „Ostatni mistrzowie kultury ludowej”.
37. Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Starszyny Romów i Członków Narodowości Romskiej . Projekt: Festiwal muzyki romskiej i etnicznej” (do realizacji 2010r).

38. Stowarzyszenie Przyjaciół Liceum Plastycznego w Olsztynie. Temat: nauka garncarstwa i ceramiki ludowej. Projekt: „Od ceramiki prehistorycznej do współczesnej” Granty dla org. pozarządowych - Urząd Marszałkowski. (do realizacji -rok 2010).

39. Szkoły:

- Liceum Plastyczne w Olsztynie. Temat: plener malarski uczni - architektura regionu.
- Technikum Gastronomiczne w Olsztynku. Temat: kulinaria regionalne i współudział w imprezach
- Szkoła Podstawowa, Zespół Szkół, Gimnazjum, Liceum Katolickie w Olsztynku. Temat : współpraca w organizacji imprez.

X. Wyjątkowe osiągnięcia w 2009 roku.

Po otrzymaniu w grudniu 30 grudnia 2008 tytułu muzeum rejestrowe nr 99 w rejestrze MKiDZN. w roku 2009 Muzeum odniosło kolejne sukcesy:

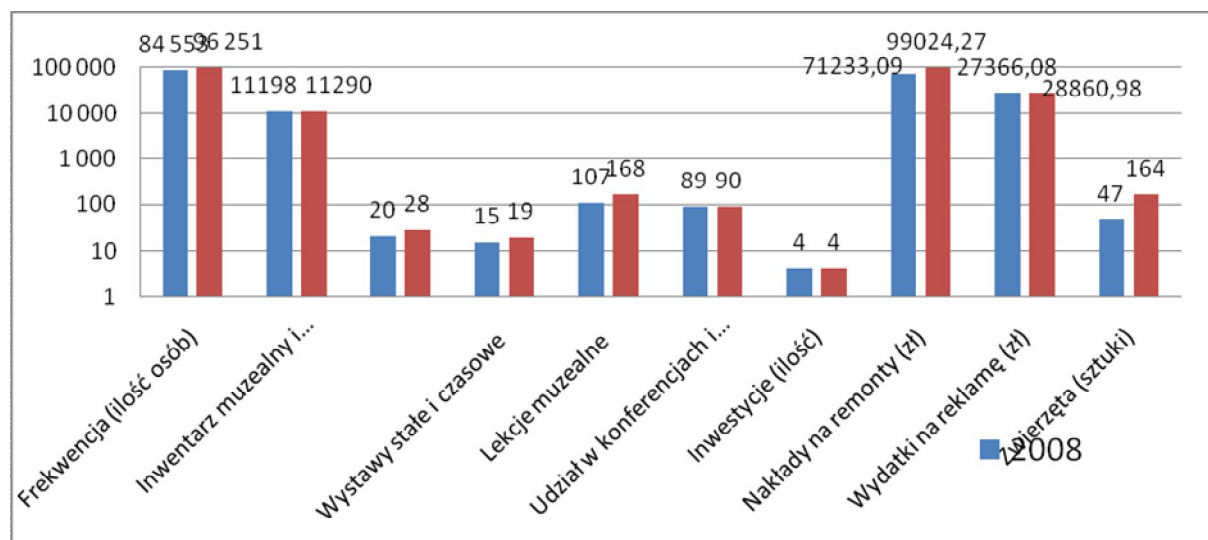
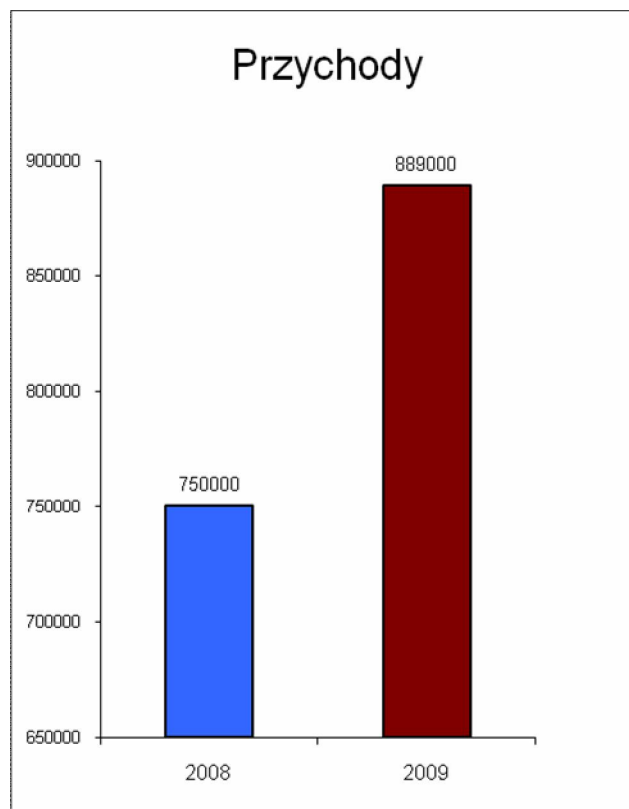
1. zostało laureatem nagrody honorowej XXXIV edycji Nagrody im. Oskara Kolberga „Za zasługi dla kultury ludowej” przyznawanej przez Muzeum im. Oskara Kolberga w Przysusze (Oddział Muzeum Wsi Radomskiej), Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego i Fundację "Cepelia" Polska Sztuka i Rękodzieło. Nagroda honoruje dorobek artystyczny i wybitne osiągnięcia twórców ludowych, naukowców, badaczy i popularyzatorów oraz osób, instytucji i organizacji wspierających polską kulturę ludową. Uroczyste odebranie nagrody odbyło się w dniu 3 października w warszawskich Łazienkach.
2. zostało laureatem plebiscytu „PERŁA w KORONIE” na 10 najbardziej niezwykłych budowli i pereł architektury woj. warmińsko-mazurskiego, zorganizowanego przez portal NaszeMiasto.pl.
3. uzyskano znakomitą i jakościową poprawę funkcjonowania infrastruktury Muzeum:
  - zbudowano nowoczesny parking na sam. osobowe i caravanning wraz projektami budowlanymi obiektów uzupełniających infrastrukturę dostępową.
  - uzyskano jakościową poprawę zabezpieczenia energetycznego obiektów muzeum

XI Realizacja zadań statutowych za rok 2009 w porównaniu do wykonania za rok 2008.

	2008	2009	Dynamika	Dynamika (%)
Frekwencja (ilość osób)	84 553	96 251	11 698	113,84
Inwentarz muzealny i pomoce naukowe (sztuki)	11198	11290	92	100,82
Imprezy w Parku Etnograficznym i Salonie Wystawowym	20	28	8	140,00
Wystawy stałe i czasowe	15	19	4	126,67
Lekcje muzealne	107	168	61	157,01
Udział w konferencjach i szkoleniach (ilość osób)	89	90	1	101,12
Inwestycje (ilość)	4	4	0	100,00
Nakłady na remonty (zł)	71233,09	99024,27	27 791	139,01
Wydatki na reklamę (zł)	27366,08	28860,98	1 495	105,46
Zwierzęta (sztuki)	47	164	117	348,94
Ilość ogrodów	5	7	2	140,00
Ilość obiektów	64	66	2	103,13
Ilość konferencji	11	12	1	109,09
Ilość referatów	1	7	6	700,00
Przychody	750000	889000	139 000	118,53

Frekwencja 2010

Styczeń	91	66	157
Luty	97	85	182
Marzec	350	82	432
Kwiecień	2066	348	2414
Maj	19338	267	19605
Czerwiec	15 241	592	15833
Lipiec	20143	1028	21171
Sierpień	18025	593	18618
Wrzesień	10078	551	10629
Październik	5041	93	5134
Listopad	107	861	968
Grudzień	631	477	1108
	91 208	5043	96251

Wybrane zadania statutowe w roku 2009 w porównaniu do roku 2008.

Misja Muzeum Budownictwa Ludowego –Park Etnograficzny: *”podstawowym celem Muzeum jest ochrona dóbr kultury, informowanie o wartościach i treściach, rozbudzanie, zaspokajanie zainteresowań wiedzą historyczną ze szczególnym uwzględnieniem historycznych terenów Warmii, Mazur i Powiśla.”*-(Statut MBL-PE)

W praktyce misji realizowano działania statutowe wyznaczone w 2007 roku:

W roku 2009 zapoczątkował realny byt program „Amalang”, którego celem jest *rozbudzanie wiedzy o historycznych terenach Warmii, Mazur i Powiśla*. Działanie to niezbędne jest w kreowaniu spójności kulturowej mieszkańców regionu, która to konstytuowana jest zawsze na historii obszaru i jej interioryzacji przez społeczność. Rezultatem upowszechniania wiedzy o „przedniemieckiej” historii regionu na przykładach architektury z różnych jego okresów jest budowanie regionu spójności społecznej i tożsamości kulturowej regionu i jego powojennej społeczności. Jest to również cel regionalnej Strategii Kultury.

Na nieużytkowanym dotąd terenie MBL wydzielono obszar tzw. „etno-archeo parku”. Jest to także kontynuacja programowa pierwotnych założeń Parku Etnograficznego z lat 1938 -1943.

Obiekty „etno-archeo parku” uzupełnią ekspozycje z XVIII, XIX w. znajdujące się Muzeum. Na ile to możliwe, przedstawiać będą przykłady architektury z całej przestrzeni historycznej regionu - od kultur Bałtów, Prusów po przykłady architektury średniowiecza. W konsekwencji poza wzbogaceniem i uzupełnieniem ekspozycji Muzeum zwiększona będzie jego atrakcyjność turystyczna. Ponadto powstanie jedyny w regionie kompleks edukacyjny nt. średniowiecza, znakomicie otwierający możliwości i pole współpracy z organizacjami (stowarzyszenia, rekonstruktorzy) zajmującymi się historią regionu. Jest to również statutowe zadanie muzeum.

Potencjał „etno-archeo parku” tworzą stanowisko AZP (Góra Czarownic) na którym odkryto i potwierdzono ślady osadnictwa z epoki żelaza (ok. IV -III w. p.n.e).

-28a. Kurhanowy grób skrzynkowy z Sorthenen, Sambia, obecnie Primorsk, Rosja. kopia. Kurhan z okresu wczesnego żelaza, o śr. 18 metrów i wys. ok. 2,5 metra jest przykładem dawnych cmentarzysk II fazy kultury kurhanów zachodniobałtyjskich (ok 450 – 350 r. p.n.e.) charakterystycznych dla obszaru dzisiejszego woj. warmińsko-mazurskiego, d. Sambii i północnego Mazowsza w okresie od VI do I w p.n.e. Rekonstrukcja wraz z opracowaniem i tablicą informacyjną.

Zakończenie w 2009 roku badań archeologicznych rozpoczętych w 2008 roku pozwoliło na budowę „osady Amalang”. Jest to rekonstrukcja (archeologia eksperymentalna) architektury osady rzemieślniczej Prusów. Wiek X-XIII. W 2009 roku zbudowano palisadę, kuźnię, ziemianki i most.

-Wieża strażnicza z Jemiołowa. Przykład średniowiecznej architektury obronnej na wsi z okresu kolonizacji ziem Prusów przez zakon krzyżacki - wieża strażnicza z XV -XVI w. odkryta we wsi Jemiołowo k/Olsztynka. Opracowano koncepcję naukową rekonstrukcji w Muzeum w ramach umowy na opracowanie naukowe odkrytych zabytków z wydziałem archeologii Uniwersytetu Gdańskiego.

B) ochrona tradycji regionalnego dziedzictwa wsi rolniczego.

Kontynuowano statutowe zadanie *informowanie o wartościach i treściach* historycznych dawnego życia wsi o ekspozycje świata natury : wiejskich zwierząt hodowlanych i przyrody. Celem jest uzupełnianie architektury budowlanej obrazem krajobrazu rolniczego. Cel został wyznaczony w 2007 roku i realizowany przez gospodarstwa rolne MBL-PE .

Kontynuowano wprowadzanie do zagród ekspozycji żywych zwierząt i drobiu towarzyszących życiu domowemu dawnego mieszkańca wsi (króle, drób, owce, kozy, krowy, konie).

W roku 2009 planową gospodarkę zdecydowanie poprawiono jakoś inwentarza. Poprzez nawiązanie współpracy z stowarzyszeniami hodowców i Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim , MBL-PE stał się uczestnikiem światowego Programu Ochrony Zasobów Genetycznych Zwierząt Gospodarskich (Dz.U. z 2002 roku Nr. 184.,poz. 1532.) W roku 2009 zbudowano jeden z największych w w skansenach krajowych i unikalny inwentarz ginących gatunków i ras zwierząt wiejskich. Z listy Programu Ochrony Zasobów Genetycznych w naszym Muzeum znajdują się: zielononóżka kuropatwiana, liliput staropolski, czubatka dworska, gołoszyjka staropolska, kaczki piżmowe, kaczki staropolskie, gęsi garbonose, konie zimnokrwiste w typie sztumskim, krowy rasy polska czerwona , owce Skuddy.

W zakresie ochrony i upowszechniania niematerialnych dóbr kultury ludowej regionu.

Muzeum rozszerzyło działalność programową o popularyzację tradycji ludowej kultury muzycznej Warmii i Mazur i zanikającej gwary warmińskiej. Założeniem nowej inicjatywy jest promocja dziedzictwa we współczesnym języku muzycznym i interpretacjach folklorystycznego nurtu „ muzyki źródeł”, (tzw. muzyka etniczna), który to jest atrakcyjny i czytelny dla współczesnego pokolenia popkultury. Podjęto mecenat nad projektem i wydawnictwem muzycznym „Wskrzeszenie Hobouda” który w zanikającej gwarze warmińskiej przedstawia źródłowe teksty i muzykę ludową dawnych mieszkańców Warmii i Mazur , m.in. etnograficzne zapisy Gizewiusza i inne (XIX i XX wiek).

Programowo promowano dziedzictwo muzyki ludowej poprzez organizację imprez muzycznych „Folkowe klimaty w Skansenie” i koncerty „Nocne etno-granie” z znanymi w kraju i zagranicą wykonawcami: m.in: „Treburnie Tutki”, „Altaya”, „Hoboud” , „Pchełki” . Ciekawym wydarzeniem w roku 2009 był I „Wieczór kabaretów wiejskich” inaugurujący prezentację w MBL-PE kulturę słowa i sceny współczesnej wsi polskiej.